

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV:
Hozzunk mesél gazdaságunkba
helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 20 kor. Fél évre 10 „ Negyed évre 5 „</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET a lap kiadóhivatala vess fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos áron fogad- tatnak el.</p>
---	---	---

Az e lapokban foglalt ozkkekert minden utannyomasi jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: József 40-66.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. —ix. — — — — —	383
Nevezetes számok. — Dr. Pétri Popovits Emil. — — — — —	385
A kertészetben alkalmazott vetéskérdésről. — Szücs János. — — — — —	385
Az érdeslevelű nadálytő redivivus. — Dr. Rodiczky Jenő. — — — — —	386
A trágyafélék összekeveréséről. — Surányi János — — — — —	387
Könyvismertetés — — — — —	388
Kérdések és feleletek — — — — —	372
Kérdések: Csemegetengeri termelése. V. P. — Drót- féreg irtása. T. B. — Klórbáriumpermetezés lemosása. K. C. — Pajzstetvek a szőlőn. M. Zs. — — — — —	
Feleletek: Vetésforgó. F. — Burgonya fogasolása. F. Z. Kukorica osalamadéna. Szücs János. — Parlag mivélese kukorica alá. Szücs János. — Sójabab terméfeltételei. F. Z. — Luczernaboronálás. — Szücs János — — — — —	
Aprók — — — — —	388
Hírek — — — — —	389

SZEMLE.

(Az időjárás a lefolyt héten. — A hivatalos kiad-
mány a vetések állásáról. — A lefolyt időjárás és a
helyzet. — A buza, a rozs, a tavaszok és a ku-
koricza és egyéb termények és a gyümölcs állapota.
— Országos birtokpolitikai nagygyűlés Kolozsvárott.)

Az időjósoknak 13-ára jószolt 2 heti hideg
esője egyidőre elmaradt és a talaj mindenfelé
felmelegedhetne, ha éppen május hó második
felében nem volna az időjárás hűvös. A hűvös
időjárás, nemkülönben a meleg májusi esők
elmaradása azonban aggasztja gazdáinkat. Hor-
váth János t. munkatársunk által idézett Rákóczi
átok sehohsem mutatja magát. Egyes megyékben
jók a kilátások, de nem mindenfelé az ország-
ban. A mult évi esős ősz és az idej hideg tavasz,
bizony nyomokat hagytak maguk után. Szinte
megdöbentő azonban az, hogy 21-ére hideg
esőre ébredtünk, azon legujabb kellemetlen hírek,
melyek Miskolcz-, Kiskunhalas-, Szamosujvár-,
Baja-, Szarvasról és Szatmárnémetiről érkeznek,
a hol hatalmas jégverések a gabonaföldeket, a
gyümölcsösöket, veteményes kerteket ugyszólván
tönkre tették. A Bácska- és a Bánáthól érkező
hírek a vetések állásáról sem a legmegnyugta-
tobbak, mert mindkettő a buzaexport-vidékek leg-
hatalmasabbika. Az állandó hideg miatt a gabo-
nák lassan fejlődnek, szárban is alig van fejlődés,
a buza kalászánnyas ideje elérkezett, de aligha
ad reményt bőséges termésre. 21-én midőn e
sorokat írjuk, Németországból havat és fagyokat
jelentenek egyes vidékekről. Valjon eljut-e ezen
időjárás az Orbán fagyosszent segítségével hoz-

zánk? Sejtünk valamit és rosszat, de adja Isten,
hogy ne úgy legyen!

A földmivelésügyi miniszterium a vetések
állásáról e hó 12-én kiadott hivatalos jelentése
most annyira érdekl gazdáinkat, hogy annak a
főbb terményekre vonatkozó részének leközlését
opportunosnak tartjuk, hiszen ugyis az utolsó,
mely nem hoz számbeli becsléseket. A követ-
kező május 31-én jelenik meg.

Ime a közleményt több pasztillában adjuk.

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzété-
tele alkalmával az ország több vidékén felhang-
zott azon kívánsága a gazdáknak, hogy minden
terménynek kiadós esőre volna szüksége, csak-
hamar teljesült. Az április végén és május első
napjain járt száraz, meleg időjárást ugyanis
május hó 3-7-én országszerte zivataros
esők váltották fel, melyeknek elosztása nagy
általánosságban elég egyenletes volt. Legtöbb
(25 milliméteren felül) esett mégis az ország
északi, déli és keleti részein, legkevesebb (25
milliméteren alul) pedig az ország nyugati,
középső és északkeleti vidékein. A zivatarok
egyes helyeken kisebb jégesőkkel jártak, melyek
azonban lényegesebb károkat sehol sem okoz-
tak. Ily jégesőt jelentettek: Bács-Bodrog, Heves,
Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Fejér, Komárom,
Vas, Zala, Nógrád, Hont, Borsod, Gömör, Sze-
pes, Zemplén és Kolozs vármegyék néhány
községéből. Az esőzések után a hőmérséklet
állandóan süllyedt és a május 6-7-én meg-
élénkült északi szelek következtében igen jelen-
tékenyen leszállt, úgy, hogy az északi és észak-
keleti Kárpátokban (Árva- és Máramaros me-
gyékben) havazás és az ország északi részein
itt-ott gyöngye éjjeli fagy is volt. Május 7-ike
után az idő száraz lett, de a hőmérséklet na-
gyobbára felhős égbolt mellett még a normális
alatt maradt.

Ezen, az évszakhoz mérten szokatlanul hűvös
időjárás a vetéseknek április második felében
megindult rohamos fejlődését megakasztotta.
Ez a körülmény azonban általában még ked-
vezőnek mondható, mert a vetések megkapván
a már annyira kívánt csapadékot, az esőzések
után következő borongós napok alatt lassu fej-
lődés mellett többnyire szépen megerősödtek,
ugy, hogy az őszi kalászosok, különösen a korán
vetettek a megelőző gyakori kedvezőtlen idő-
járás daczára is az ország legnagyobb részében
elég jól állanak. A tavaszi kalászosok, melyeket
folyó évben az őszi pótlására, a szokottnál
nagyobb területen vetettek, általában elég jól
állanak, bár több helyen ritkák és gazosak. A
tengeri, burgonya, cukorrépa, takarmányrépa
szépen kikeltek. Kapálásuk folyik. A zöld takar-
mányok dusan fejlődtek s kaszálásukat már több
helyen megkezdették. Az általános mezőgazda-

sági helyzet tehát ez idő szerint elég kedvező,
ugy, hogy ma már nagyrésztben megszűntek
mindazok az aggodalmak, melyek az elmúlt
kedvezőtlen, tulnedves ősz, kemény tél és a
késői tavaszi fagy folytán a gazdákat nyugta-
lanították. Hogy azonban a megjavult vetésekbe
vetett remények valóra is válhassanak, ezután
már melegebb időre volna szükség.

Az őszi buzavetések, különösen a korán vetet-
tek általában szépek, erőteljesek és egészsége-
sek. A későn vetettek több helyen ritkák és
gazosak. Aczatólásuk igen sok munkát adott a
gazdáknak. Rovarkárokról csak kevés panasz
érkezett, a mi részben annak tulajdonítható,
hogy az elmúlt őszszel járt hideg esőzések és
téli fagyok következtében a földben levő álcák
nagyrésze elpusztult. Az őszi buzavetések fej-
lődése és állása országrészenként a következő:
A Duna-Tisza közén általában jól állanak, külö-
nösen a korai vetések, melyek mindenütt jól
bokrosodtak, sűrűek és erőteljesek. A későiek
több helyen visszamaradtak, ritkák és vékonyak.
Néhol még mindig sok bennük az aczat. Általá-
ban melegebb időt kívánnak. A Duna jobb part-
ján az esőzések után a hűvös idő daczára sokat
javultak. A korai vetések elég sűrűek s már
szárba hajtanak, illetve kalászuk hasban van, a
későiek ritkábbak, de az esőzések után szintén
szép fejlődésnek indultak. Komárom vármegye
egyes helyein a drótféreg okoz észrevehető kárt,
Sopron vármegye néhány járásában pedig sok
bennük a vadrepeze. A Duna balpartján bár a
hűvös idő fejlődésüket némileg hátráltatta, ál-
talanban elég szépek, különösen a korai vetések,
melyek jól bokrosodtak, szárban vannak, sőt a
délibb vidékeken már kalászukat is kezdik ki-
hányni. A késői vetések ellenben ritkák és gyen-
gék; elvétve sarga foltok is látszanak bennük,
melyek a hideg esőzések következményei. Me-
legebb időt kívánnak. A Tisza jobbpartján a
korai vetések legnagyobbbrészt szintén szépek,
erőteljesek és egyes helyektől eltekintve jól
bokrosodtak. Néhol már kalászukat is kezdik
hányni. A késői vetések azonban itt is gyengék,
ritkák és sok helyen gazosak, fejlődésüket az
utóbbi hűvös idő hátráltatta. A Tisza balpart-
ján az utóbbi hűvös időjárás a vetéseket fej-
lődésükben visszavetette. A koraiak mindamelllett
általában szépek, jól bokrosodtak, szárba hajta-
nak. A későiek azonban nagyobbára gyengék,
sok helyen ritkák és a mélyebb fekvésű földeken
megsárgultak. A Tisza-Maros szögén a vetések
néhol ritkák, gazosak, de legtöbb helyen szép
zöldszinűek, jól fejlődnek és szárba hajtanak.
A Királyhágón tuli vármegyékben csak a korán
vetettek jők s ezek már szárba hajtanak. A későn
vetettek többnyire igen gyengék, elmaradtak,
gazosak, ritkák és vékonyszálúak, úgy, hogy
helyenkint ki is szántják. Hunyad vármegye al-

MEGJELENT

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZ.

aratási és cséplési árjegyzéke

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

gyógyi járásából egér okozta károkról érkezett panasz.

Az őszi rozs és kétszeres vetések általában jól fejlődnek. Kalászukat már mindenütt kihányták, de virágozni még csak kevés helyen kezdték. Általános panasz, hogy a vetések ritkák és alacsonyabb száruak, mint más években. Kalászaik azonban elég szépek. Fejlődésük és állásuk országrészenként a következő: A Duna-Tisza közén általában ritkák, gazosak és rövid száruak. Kalászukat már kitolták, sőt helyenkint virágoznak is. A kalászkok azonban többnyire szép nagyok. A Duna jobbpartján a rozs és kétszeres vetések közepesek. Száruk többnyire elég magas, kalászuk pedig nagyobbára szép hosszú. Komárom vármegyében a drótféreg észrevehető károkat tett a rozsvetésekben is. A Duna balpartján az esőzések után sokat javultak. Kalászukat többnyire már mindenütt kihányták és virágozni kezdenek. Száruk alacsony, kalászuk azonban elég szép. Esztergom vármegye egyes járaisaiban a hesszeni légy és drótféreg okoz károkat. A Tisza jobbpartján a korai vetések általában szépek, erőteljesek, egészségesek. Kalászukat hányják, sőt a melegebb fekvésű helyeken már virágozni is kezdenek. A késői vetések gyengébbek, néhol ritkák és vékony száruak. Helyenkint a szél ledöntötte. A Tisza balpartján általában szépen fejlődnek, kalászukat hányják. A mélyebben fekvő helyeken a szél megdőlt. Szabolcs vármegye egyes helyein a gabonafutrinka károsítja. A takarmányrozst kaszálják. A Tisza-Maros szögén elég jól fejlődnek. Kalászukat nagyobbára már kihányták. Száruk, különösen a késői vetéseknek, alacsony, kalászaik azonban elég szépek. A Királyhágón tuli vármegyékben a korai vetések szépek, egészségesek. Fejlődésük kielégítő. Most mennek szárba s kalászukat csak néhol kezdik kihányani. A késői vetések általában gyengék és ritkák.

A tavaszi buza- és rozs-, valamint az árpas zabvetések mindenütt szépen kikeltek, az áprilisi fagykárokat teljesen kiheverték s bár az utóbbi hűvös időjárás hátráltatja gyors fejlődésüket, az esőzések folytán általában jól állnak. A laposabb földeken helyenkint sárgásak és gazosak. Melegebb időt kívánnak. Az árpában néhol a veresnyaku árpabogár (*lema melanopus*) tesz észrevehető károkat.

A tengeri vetések a királyhágóntuli vármegyék kivételével, az ország nagyobb részében csaknem mindenütt befejeztetett. Általában, de különösen a korán vetett tengeri jól és elég sűrűn kelt. Színe jobbára szép, üde zöld. Csak ott, ahol a hideg időjárás megviselte és fejlődésében visszatartotta, sárgás színű. Számos helyen a gyenge minőségű és nem eléggé csiraképes vetőmag is okozta a vetés hibás kelését. Kapálása már több helyen folyamatban van. A királyhágóntuli vármegyékben is jól kelt a tengeri és olyan jól fejlődik, hogy nemsokára kapálható lesz.

A burgonya ültetése nagyjából elvégeztetett. Általában szépen kelt, jól bokrosodik és erőteljes. Helyenkint fogasolják, sőt számos helyen már kapálását is megkezdtek. Fejlődése általában jó. A királyhágóntuli vármegyékben is már jórészen kelni kezd.

A czukorrépa és takarmányrépa korai vetésében a földi bolha és ormányos bogár helyen-

kint tetemesebb kárt okozott. A késői vetések szép egyenletesen keltek, jól fejlődnek és egészségesek. Kapálása és sarabolása folyamatban van, elvéve már második kapálását is megkezdették. A rovarkárok miatt helyenkint kiszántások történtek. A répafélék fejlődése néhány helytől eltekintve, ahol ritka és gazos a vetés, általában jó.

A repce részben elvirágzott, részben most virágzik. A Duna-Tisza közén, bár sok helyen ritka, általában egészséges és szépen hüvelyesedik. Az ország többi részeiben azonban gyengébb, de azért itt is közepesnek minősíthető. A Duna jobbpartján a fagyok miatt nagyobb kiszántások is történtek.

A kerti vetemények fejlődését a hideg, szeles időjárás sok helyen visszatartotta ugyan, de a mostani kedvező időjárás mellett már ismét fejlődésnek indultak. A késői vetemények általában jobbakként, mint a koraiak és elég jól keltek. A kiültetett palánták elég szépek, bár sok helyütt a hideg időjárás folytán sárgásak. A további fejlődéshez meleg időre van szükség.

A hüvelyesek közül a bab szépen kelt és erőteljes fejlődésnek indult. A borsó virágzásban van és szépen fejlődik, sok helyen kapálják. A magbüköny kielégítően fejlődik. A lencse keltefelben van.

A káposztafélék kiültetése a hideg időjárás miatt később. A kiültetés sokhelyütt csak most vette kezdetét. A palánták jobbára szépen megerejedtek és egészségesek. Sokhelyütt a földi bolhától szenvednek.

A komló a Duna-Tisza közén igen erőteljesen és szépen fejlődött. A zsinóron helyenkint 2—4 méter magasra kuszott. A Tisza balpartján is igen szép fejlődésnek indult és eléri csaknem a karó magasságát. A Királyhágón tuli vármegyékben a komló kapálását bevégezték és az indák felkötözésével foglalkoznak. Az indák elég szépen fejlődnek és 1—2 méter hosszúak.

A köles vetése még folyik. A kikelt vetés sok helyütt gyöngye és ritka, továbbfejlődéséhez enyhe időt és esőt kíván.

A cizrok elég jól kel, helyenkint kapálják. A kender és len szép sűrűn kelt és mind a két növény jól fejlődik. Elvéve még vetik.

A dohány melegágyi palántái szép egészségesek és üde zöldek. Kiültetésük mindenütt folyamatban van. A kiültetett palánták szépen megerejedtek és jól fejlődnek. Helyenkint a hűvös időjárás következtében kissé megsárgultak. Továbbfejlődésükhöz meleg időt kívánnak.

A mesterséges takarmányok közül a löhere általában igen szép, üde zöld színű, sűrű és erőteljes. Helyenkint a sok nedvesség következtében kissé foltos, általában azonban kedvező időjárás mellett bő termést ígér. Ez alul csak a királyhágóntuli vármegyék képeznek kivételt, ahol ugyanis a löherevetések a kedvezőtlen tulnedves őszi időjárás következtében részben elpusztultak, a megmaradt vetések pedig az utóbbi hűvös időjárás mellett csak lassan fejlődnek. Helyenkint vannak azonban itt is erőteljes löherevetések. A luczerna szintén jól fejlődött, erőteljes és sűrű kaszálását már sok helyen megkezdették, jobbára kielégítő eredménnyel. Néhol azonban, ahol a fagyoktól szenvedett, megritkult és alacsony növésű; ezeken a helyeken a hozam a remélnél kisebb. Az első kaszálás általában jó eredményt ígér. A zabos büköny általában jól kelt, de aránylag legtöbbet szenvedett a hideg időjárástól, mely fejlődésében igen sok helyen visszatartotta. A korai mohar elég szépen kelt és az eső után kielé-

gítően fejlődik. A korai csalamádé szintén elég szépen kelt, a későinek vetése most van folyamatban. A kikelt vetésben helyenkint sárga foltok mutatkoznak. Fejlődése általában kielégítőnek mondható.

A réti fű növése általában kielégítő. A rét az utóbbi kedvező időben ismét fejlődésnek indult, de még nem heverte ki mindenütt az előző hideg időjárást, sőt helyenkint még víz alatt is áll. Általában véve azonban mindenütt erős javulás észlelhető.

A legelők szépen állanak. A fűnöves a hűvös időben visszamaradt, az utóbbi időben azonban ismét fejlődésnek indult. A legeltetést mindenütt megkezdették és a kihajtott marha elegendő táplálékot talál a legelőkön. Meleg időt kívánnak.

A gyümölcsfák között a barack és mandula csak a védettebb helyeken ígér némi termést. A legtöbb helyen nagyobb részben elfagyott és így össztermése is igen gyengének ígérkezik. A cseresznye és meggy korai fajtaiban igen nagy kárt tett a fagy, a késői fajták ellenben szépen virágoztak és sok helyütt kielégítő terméssel biztatnak. A szilva is sokat szenvedett a fagytól s részben közepes, részben gyenge termést ígér. A dió, a királyhágóntuli vármegyék kivételével, ahol jórészt most virágzott és elég bő termést ígér, az egész országban az áprilisi kedvezőtlen időjárástól rendkívül szenvedett. Egyes vidékeken teljesen elfagyott és csak a védettebb helyeken remélhető csekély termés. A mogyoróra nézve ugyanez áll. Alma és körte a fagyoktól aránylag csak igen keveset szenvedett. Bár helyenkint ezek is gyengébb fejlődést mutatnak, általában mégis úgy az almából, valamint a körtéből jó termés remélhető. Az egyéb gyümölcsfajták fejlődése kielégítő.

Erdélyben komoly és egészséges mozgalom indult meg a birtokpolitika körül. Szóltunk máskor is már róla. De úgy látszik, nem is kerül le a napirendről.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület szeptember 5., 6., 7. és 8. napjain tartja meg XVII. erdélyi tenyészállat-, IX. mezőgazdasági gép- és terménykiállítását, valamint vásárját, mely alkalommal egész Erdély gazdaközönsége együtt szokott lenni Kolozsvárott. Ezt az alkalmat használja fel az Erdélyi Gazdasági Egyesület arra, hogy országos nagygyűlést hívjon egybe a kiállítások harmadik napjára, szeptember 7-re, felhívni óhajtván a kormány figyelmét a magyar nemzeti földbirtokpolitika megteremtésének és a telepítési, valamint parcellázási törvény megalkotásának sürgős voltára és hogy egy memorandum megismertesse a kormányval és egész Magyarországgal Erdély szomorú képet nyújtó földbirtokforgalmi statisztikáját az utóbbi tíz évről. Ennek a nagygyűlésnek programját most vitatta meg az EGE elnöksége által most összehívott értekezlet, melyre számos vármegyei törvényhatóság és gazdasági egyesület küldte el képviselőjét. Báró Bánffy Ernő esetelte az erdélyi Magyarország helyzetét, melyre Tokaji László tartotta meg előadását. Erdélyben — úgy mond — tervszerű, szinte sürgetett és megdöbbentően nagyarányú olyan román földszerezési mozgalom folyik, amely már jóval túlmeleg az a határon, melynél a románok gazdasági fölsegítésének méltányosan végződnie kellene. Bizonyítja ezt az Erdélyben szétküldött tizezer darab kérdőívre beérkezett és feldolgozás alatt álló rengeteg adathalmaz. A magyar föld proble-

Elmaradt szántások pótlására, valamint az őszi szántásoknak tavaszi megmunkálására legcélszerűbb talajmívelő-készlet a

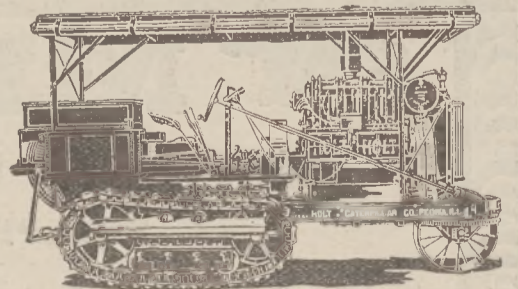
CATERPILLAR tractor

3 darab kétsoros tárcsásboronával egyesítve

mely ily összeállításban közel 10 méter fogási szélességgel dolgozik és naponta legalább 80 holdat készít elő vetés alá oly finoman elaprózott porhanyó minőségben, mint a kerti föld.

A Caterpillar az egyetlen vontatógép, mely kifagyott, átázott lágy téli barázdákban haladni képes és a talajt még félannyira sem nyomja meg, mint a lovak vagy ökrök patái.

Holt Caterpillar Company vezérképviselete, Budapest, V., Hold-u. 15.

májával már korábban foglalkozó néhai gróf Mikó Imrének, az EGE volt elnökének és Beksics Gusztávnak felfogását ismertetvén, azt is kimutatja, hogy az utóbbi tíz év alatt Erdélyben magyar kézből kicsuszott birtokok 45 százalékát a szászok vették meg. A románoktól semmit sem vettek. Az államnak és társadalomnak együtt kell működnie a segítség terén. Az állam feladatait megjelölte gróf Bethlen István az OMGE-ben tartott előadásában. Javasolja, hogy az ott elfogadott javaslatot az értekezlet tegye magáévá. Az EGE szeptemberi nagygyűlésének célja a társadalom megmozgatása kell, hogy legyen. A gyűlés egyik előadása az erdélyi földbirtokpolitika általános feladatairól szólana. A másik előadás egy a társadalom által létesítendő, az állam által ellenőrzött és biztosított magyaránny földbirtokpolitikai célokat szolgáló pénzügyintézetnek a megalkotását fogja sürgetni, a harmadik pedig megjelölné a társadalmi egyesülések és intézmények feladatait e téren.

Sándor József az oláh pénzügyintézetek birtokszerzéseket elősegítő magyaránny közreműködéséről szól, Erdélynek megmentését a magyaránny részére nemcsak magyaránny, de monarchiális érdeknek tartja, gróf Wass Béla a parcellázás veszedelméről nemzetiséglakta vidéken szól. A titkár által javasolt bank összehozásához az egész ország gazdatársadalmát kell megnyerni. Sperker Ferencz a szászok hatalmas összetartását hozza fel például a szövetkezésnél. Ezt kövessük mi is. Pietsch Lajos a hunyadmegyei állapotokat ismertetvén, a kormányt okolja a magyar nemzeti földbirtokpolitika hanyatlásáért. Végül pedig elfogadták Tokaji javaslatait.

Komoly az akció, a melyet Erdélyben megindítottak, a mit csakis helyeselni lehet, ha már a kormányzat mitsem tesz a helyes birtokpolitika ügyében és kimerül a munkája egy kis egérlyuk szűk folyosóján. Nagyobb alagutat nem tud furni, mert az altruista bank quasi nulla. Pénz kell és emberek az élére, nem protekcionális politikusok, a kik marionetteszerűen mozognak, a bábu hátoldalán rángatott zsinórok segítségével, melyeknek szálait egyesek a minisztériumokból mozgatnak. Ez nem birtokpolitika, csak bábujáték.

— ix.

Nevezetes számok.

Irta: Dr. Pétzy Popovits Emil.

Ott, a hol a házak tengerének vége, a hol némul a magyar főváros nagyvárosi zaja, gyönyörű szigeten, mely körül hófehér hattyuk sima víztükrön melán uszkálnak, e szép helyen Budapest legoriginálisabb emlékműve, Anonymus szobra, mellette áll egy remek palota: a magyar kir. Mezőgazdasági Múzeum.

A tágas előcsarnokon áthaladva, a széles márványlépcsőn át az emeleti díszes terembe jutva, ki nem kiáltana fel: A mezőgazdaságnak mily gyönyörű temploma ez!

Bámulják a rendkívül izléses berendezést s a gazdag anyagok szakszerű elhelyezését nemcsak a fővárosi és vidéki látogatók, hanem különbség nélkül a külföldiek is egyaránt, a szakértők és nem szakértők. És valóban e templom nemcsak a magyar mezőgazdaságnak, de az egész magyar nemzetnek büszkesége.

De ha e gyönyörű múzeumban áttanulmányozzuk a kiállított anyagot, reá fogunk akadni a magyar mezőgazdaságra vonatkozó oly adatra, a mely meg fogja zavarni az imént említett magasztos érzésünket.

A »buzateremben« figyelmeinket leköti egy

táblázat, a mely 1909-től kezdődőleg 25 évre visszafelé pontos adatokat tartalmaz a magyar birodalom évi átlagos búzaterméseiről. Ezek nevezetes számok!

A táblázat mutatja, hogy az említett negyedszázad alatt a magyar birodalom legbővebb termése 1906-ban volt, a mikor is termet 8'4 métezma buza katasztrális holdanként országos átlagban. Hasonló termést adott az 1887. év és pedig 8'3 q-t. Ezek voltak tehát Magyarországnak bőtermései. A valóságban pedig ezek nagyon is csekély termések

E nézetünk helyességéről teljesen meg fogunk győződni, ha más országok, kivált oly államok terméseit a mienkkel összehasonlítjuk, a melyek a mezőgazdasági fejlődés magas fokán állanak. Így pl. a német birodalomban az említett 1906. évben az átlagos búzatermés kat. holdanként 11'6 q-t tett ki, tehát közel 40%-kal nagyobb volt, mint nálunk. E század első tíz esztendeje alatt pedig a német birodalomban átlag termett 11'3 q, míg ugyanez időben hazánkban csak 6'6 q. s ez azt jelenti, hogy Németország termése 72%-kal nagyobb volt a miénknél.

Érdekes a két birodalomnak az 1909. évi terméseinek az összehasonlítása. Ekkor nálunk hektáronként 9'58 q, Németországban 20'5 q buza termett átlagban, tehát 114%-kal több, mint nálunk. Az említett évben Németországban 1'8 millió hektárnyi terület volt búzával bevetve, ugyanekkor mi 3'4 millió hektáron aratunk búzát és míg az össztermés ott 37 millió q-t tett ki, addig nálunk csak 32'9 milliót.

De tekintetbe kell vennünk oly államok terméseit is, a mely országok mezőgazdasági téren a fejlődés kezdetén állanak, mint pl. Bulgária. Nem rendelkezem ez országra vonatkozó régebbi statisztikai anyaggal, de azt hiszem, hogy értékkel bírnak a legújabb 1911. és 1912. évi számadatok. Bulgáriának e két esztendőben az átlagos búzatermése 8'8 (1911-ben), illetve 10'0 (1912-ben) q-t tett ki katasztrális holdanként. Ugyanekkor nálunk csak 8'0 (1911-ben), illetve csak 7'6 (1912-ben) q buza termett, tehát az első évben 10 százalékkal, az utóbbi évben közel 25%-kal volt a termés kisebb nálunk, mint Bulgáriában.

De térjünk vissza a múzeumban elhelyezett táblázat számaihoz! Az említett 1906. és 1887. évek termései ugynevezett »rekord« termések voltak. Láttuk azonban, hogy ezek igen csekély mezőgazdasági eredmények. Nézzük már most a »rossz esztendőkre« vonatkozó adatokat 1889-ben csak 4'9 q buza termett országos átlagban, de még ennél is silányabb volt a termés 1897-ben, a mikor csak 4'5 q t tett ki. Az egész hosszú időszaknak, 25 esztendő, a melyről a táblázat beszámol, holdanként csak 6'85 q az átlaga.

Mindezek a végtelen csekély számok világosan mutatják, hogy állunk Magyarországon annak a fontos mezőgazdasági növénynek a terméseivel, a mely növény szántóföldünk egy negyed részét elfoglalja (ugyanannyit, mint a többi három gabonafélék, a zab, az árpa és a rozs együttvéve és öt százalékkal több területet, mint a tengeri).

A budapesti mezőgazdasági múzeum figyelmes látogatója, ha Magyarország mezőgazdasági állapotáról hü képet nyerni óhajt, igen sokat tanulhat a buzateremben található táblázat adataiból.

Büszkeséggel elismerjük, hogy a budapesti magyar mezőgazdasági múzeum palotájának valóban gyönyörű a berendezése és kiválóak az ott elhelyezett gyűjtemények, de fel kell sóhajtánunk, ha arra gondolunk, hogy e díszes palota

oly országé, a melynek a termései minimálisak. S önkénytelenül eszünkbe jutnak a német birodalom hasonló intézményei, a hol hiába keresünk palotákban a mezőgazdasági muzeumokat. A gyűjtemények ott is gazdagok, de a németek csak szerény hajlékokban helyezték el őket. Így van ez pl. a berlini mezőgazdasági főiskola muzeumával is. hol gyönyörű palotának, díszes csarnokoknak és fényes diorámáknak nyoma sincs, de — gazdagok az ország termései.

A keresztben alkalmazott vetés kérdéséről.

Irta: Szücs János.

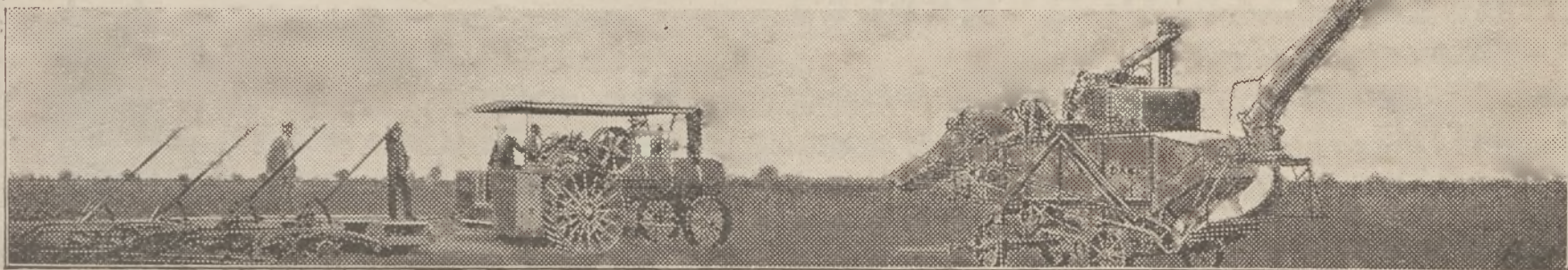
Hazánkban több elismert hírnevű gazda és nagynevű blg. Cserhádi tanár is hive a keresztben alkalmazott vetési eljárásnak, a mit gyakorlat útján szerzett kísérletek fényesen igazoltak s állítólag igazolnak ma is. Cserhádi növénytermelési nagy művében is hirdeti a keresztbenvetés gazdasági jelentőségét, különösen kiemelve, hogy az így végzett vetés — gabona — nem dől meg. Nos, minden olyan műveletnek, a mely a kalászosok megdülését korlátozza, hive, apostola vagyok. Mert talán egyedüli vagyok, a ki kézzelfoghatólag mutattam ki, milyen jelentőséggel van a megszorulás, hűtés a szemtermés csökkentésére. Vagyis, hogy a kalászosok fajsulya milyen befolyással bír a szemtermés nagyságára. Minthogy pedig tudvalévő dolog, hogy a dült gabonából még csak a közepes gabonanem fajsulya se érhető el, kézenfekvő, hogy a megdülés ellen irányuló védekezési műveletek minő súlylyal bírnak, miután a megszorulás mérve szerint a csökkenés quatumban 10—50%-ig is emelkedhetik.

A keresztben vetést azért tartják a megdülés ellen alkalmasnak, mert minden egy-egy szem elkülönítve állván a talajban, nagyobb terület esik egy ilyen módozatú műveléssel végzett növényre s így erősebb gyökérzetet, szárat nevelvén és mert több levegőt, világosságot kapván, a gabona szára keményebb is lévén, nem dül meg olyan könnyen, mint a 4 " sortávóban és csak egyszeri vetéssel alkalmazott ugyanannyi vetőmaggal. Vagyis az eljárásból az tűnik ki tulajdonképpen, hogy nem szabad sűrűn vetni, mert a sűrűvetés leginkább van a bujaság veszélyének s így a megdülésnek is kitéve.

Egy perczig sem kételkedem, hogy a keresztben vetés jobban bevált a régi vetési művelétnél és hogy a kísérletező gazdatársak ezt hosszabb kísérletek alapján állapították meg, a mely szerint előnyösebbnek bizonyult a régi eljárással végzett vetésnél. Itt azonban álljunk meg. Vizsgáljuk meg a kérdést nemcsak a régi eljárás, hanem a legújabb talajművelési és vetési eljárások párhuzamba állításával is. És továbbá tekintetbe véve a Campbell eljárást, nemcsak talajművelés, hanem a vetőmag mennyiségét és legfőként a sortávolságot is. Mint fentebb is mondtam, egy perczig se vonható kétségbe több hírneves gazda állítása, hogy a keresztben vetés jövedelmezőbbnek bizonyult a régi eljárásnál, még a dupla vetési munkát is beleértve, de nem lett kísérlettel megállapítva még hazánkban az, hogy a Campbell tanai szerint végzett vetési munkával szemben is meg van-e az előnye? A mig tehát ez a kérdés kísérlet alapján eldöntve nem lesz, addig a keresztben vetést a Campbell eljárással szemben előnyösnek el nem ismerem. Sőt a hátrányát vagyok kénytelen konstatálni, a mit alább be is akarok bizonyítani.

Még egy kiemelendő momentumot kívánok

ELMARADT SZÁNTÁSOK pótlására azonnal szállíthatunk **budapesti főraktárunkból**
CASE 110 HP., 80 HP., gőzekét és 40 HP. benzinekét
HAHN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII. kerület, Üllői-ut 52/G.

36. ábra. Hallenseeben 1911-ben soványlegelőn fák alatt létesített Confrey-telep.

megjegyezni, a melyre vajmi kevés figyelemmel vannak gazdatársaink. Ez a talaj kémiai összetéte és fizikai tulajdonsága. Mig ugyanis a szétosztott vetés, tehát a keresztvetés könnyű, homok vagy humuszdus talajban, a hol a talajfelület nem cserepesedik, a talaj nem tömődik meg, — kifogástalanul prosperál, fejlődik, addig a kötöttebb agyagtalajokon nem. Nem pedig azért, mert mig a könnyű talajban a légjárhatóság, a napsugár, tehát a világosság természetesen uton biztosítva van, addig az agyag, vályogtalajon, különösen ha egy eső a felületét megkérgecsíti, ezt a fontos, éltető kelléket mesterséges uton kellene létrehozni. Igen ám, de ez lehetetlen mindaddig, mig a gabonanövény meg nem erősödött. Ekkor pedig már elkéstünk vele. Ezt a kelléket tehát a vetés alkalmával kell a növénynek biztosítani. És ezt úgy érjük el, ha ritkább sortávokban vetünk és aránylag több magot adva egy-egy sorban. Én 6" sortávokra vetem a kalászos és 50–60 liter tiszta, 98–100%-os csiraképessegi magot számítva kataszteri holdanként. Korai vetésnél kevesebbet, késeinel többet valamivel. Az ilyen bokros, csomós vetéssel a növény kikelésekor több rés képződve a talaj felületén, a fejlődés kétszeresen fokozottabb. Vajjon ki ne látta volna, hogy a táblán, a hol egy csomó mag elhull, ez a csomó mennyivel haladja meg fejlődésben a normális vetést és a növény gyökérzete is könnyebben tör át az altalajt így csomósan, mert több levegő, nedvesség jut az altalajba a gyökérzet mellett képződött csatornákon. Ez abból is joggal következtethető, mert a növény abban az arányban fejlődik felfelé, mint a minő a gyökérzetnek a talajba való lehatolási mérvé. Ez megállapított fizikai törvény. A midőn tehát a keresztvetés azon előnyeit, hogy kevésbé van a megdülés veszélyének kitéve, mint a régi szokáson alapuló vetés, elhiszem és elismerem, ugyanakkor 5–6 éves kísérletezésem alapján állítom, hogy az általam alkalmazott vetési módus (6" sortávval, 50–60 liter vetőmag) szerint sem fordult elő egy esetben sem megdülés, sem pedig termésesökkenés a régi módussal szemben. Hanem igenis volt egy óriási különbség a kvalitásban, a gabona fajsúlyában. Ha tehát én egyszeri vetéssel és 30–40%-kal kevesebb vetőmaggal ugyanazt az eredményt

érem el, mint azon gazdatársaim, a kik a vetőgéppel ugyanazon területet kétszer vetik be és 30–40%-kal több vetőmaggal, akkor talán mégis inkább az egyszeri vetés mutatkozik kedvezőbbnek, jövedelmezőbbnek; vagyis a ritka sortávokban alkalmazott vetés talán érdemesnek mutatkozik összehasonlítási kísérlet alapjául ilyen kedvezőnek mutató mérleg kilátásával?

Am a dupla vetési munkán és a 30–40%-kal több vetőmagon kívül van még egy harmadik és igen jelentős árnyoldala is. Ez a keresztvetés vetési művelet ugyanis a gabona beérésekor kívánatos légáramlatra képez csökkentő akadályt azzal, hogy a sorok között is ott van a növény, a mely azt megtöri. Már pedig ez a tényező annyira fontos, hogy a figyelő gazda lehetőleg abban az irányban alkalmazza a vetést, a mely irányból az uralkodó szelek járnak leginkább. A keresztvetés pedig ezt az elvet meghiusítja, mert a szelet megtöri, miáltal a hőség mérséklése lehetetlenné válik. Mert a keresztvetésre, bármely oldalról jöjjön is a légáramlat, mindenütt beleütközik a keresztvetés képező növénybe. Lehet, hogy ezen hátrányt sokan nevetségesnek tartják, mondván: ilyen kicsiség nem jön számításba. Csak az a baj, hogy az ilyen csekély jelentőségűnek látszó körülményektől válik legtöbbször függővé a siker.

37. ábra. Mütze kezelése alatt álló nemesített Matador-telep Hallenseeben.

Összegezve a felsorolt érveket, azon következtetésre jutunk, hogy a keresztben vetés is egyik eszköz a megdülés ellen, meg a ritka sortávú vetés is. Tehát mind a két eljárás jobb a réginél. Most csak a két jó módus közül kell választanunk. Azt hiszem a két jó közül minden praktikus gazda a jobbik jót választja.

Az érdeslevelű nadálytő redivivus.

Irta: Dr. Rodiczky Jenő.

Régen volt, hogy néhai való Schwert Nep János így kiáltott fel: Wenn man nichts Neues hat, so wärmt man das Alte wieder auf! És ez a mondása el nem vesztette aktualitását napjainkban sem. A *Symphytum asperim* néven levített nagy tömegeket szolgáltató takarmánynövény Confrey elnevezés alatt újból megjelent a szaklapok hasábjain, hirdelve egy áldásos takarmánynövény erényeit.

Tudtommal a mai Confreyről legelsőben Angolországban mint kulturnövényről 1709-ben kezdtek szólni. Még pedig elsőben gyógynövényként, csak később ajánlták takarmánynövényül. Utóbb Grant dr. emlékezett meg róla a múlt század harminczas éveiben Tomborough lordhoz intézett levelében. Dr. Grant dicséretéből kitolyólag a »Frauendorfer Blätter« ez. kertészeti újság 1836-ban ismertető cikket közölt róla, mely a porosz kertészeti egyesületet arra bírta, hogy a dicsért új növénytel kísérletezzen, de bizony minden eredmény nélkül.

A *Symphytum asperim* Sims. mellett azonban csakhamar egy másik nadálytőt — a *Symphytum caucasicum* M. B. — is kezdtek, különösen a francziák becses takarmánynövényül emlegetni. Ez a két növény külsőleg abban különbözik egymástól, hogy kaukázusi nadálytőnek hosszabb bugában álló égszínű virágai vannak, levelei keskenyek, puhán molyhosak s a száron lefutók; ellenben a *Symphytum asperim* virágai lilaszínűek, levelei szélesebbek, durva sörtejük és a száron le nem futók. Mindkét faj különben a nedves réteken vadon termő fekete nadálytőtől (*Symphytum officinale* L.) csészéik keskeny végei által különböznek.

De mig ezt a két takarmánynövényt egyfelől égis földicsérték, másfelől a sárga földig legyalázták; hogy teljesen igazolt egyik újabb ismeretűje néhai Wallenstein gróffal hasonlítja össze, amelynek alakját hol egyoldalú dicséret, hol egyoldalú gáncs elhomályosította.

Dicséretük közül különösen fölemlítendő Kranicz F. uradalmi őrök, ki Murányaljáról 1838-ban ezeket írja: »A *Symphytum asperim* hiteles bizonyítások szerint a következő tulajdonságokkal bír: 1. Minden helyen és földben megterem, ámbár a nedvességet jobban kedveli. 2. Mind

gyökerei, mind számtalan hajtásai, mind magva által igen gyorsan s csekély költséggel tenyésztethetők s azért is hamar elterjesztethetők. 3. Elültetve, vagy vettve, 20 évnél is tovább diszlik. 4. Vegytani vizsgálat szerint sok tojásfejből és sós részekből áll, miért is mint lovak, mint szarvasmarhák, juhok, sőt (sic!) sertések és baromfiak is igen szeretik. 5. Igen tápláló és egészséges takarmány, melytől a gyenge marha is hamar erőre kap és melynek a tejre fölötte

SVÁJCZI TENYÉSZÁLLAT KIVITELI TÁRSASÁG

(SOCIÉTÉ D'EXPORTATION DE BÉTAIL SUISSE POUR LA REPRODUCTION)

VAS LAJOS & BLOCH CHARLES

BUDAPEST, IX., FERENCZ-KÖRUT 36.

COSSONAY (SVÁJCZ)

Sürgönczim: „REPRODUCTOR“ BUDAPEST.

Telefon: JÓZSEF 33–36.

Mindennemű tenyész- és haszonállat behozatala és kivitele, belföldiek közveitése.

☞ A cossonayi telepen állandó bő készlet legelsőrendű teljesítő képességre válogatott simmenthali és berni tenyészállatokban. Megbízható beszerzési forrás. Jól árak! ☞

Előzetes bejelentésre t. ügyfeleinkért Lausanne állomásra gépkocsit készséggel küldünk.

nagy befolyása van. 6. Igen korán, buján s késő ősziig hajt, jelesül már márczius elején kizöldül és ezen hó utoljára már először, azután még négyszer vágni lehet s még november közepén is levében vagyon; ennél fogva és mivel 7. több lábnyi magasra nő s számos, 4—5 hüvelyknyi széles, 18—20 hüvelyknyi hosszú levelekkel bir, rendkívül nagy termést ad, nevezetesen ezen növény, Grant, Fischer és Schaumburg urak bizonyítása szerint egy acre 281 négyszög bécsi öl területen 30 tonna — egy tonna 2000 font — zöld takarmányt könnyed megterem, mely termés oly képtelen nagy, hogy ennek, ha csak tizedrésze valósulna is, a szóban forgó növény a természet még akkor is megérdemelné s a reá fordítandó csekély költséget és fáradságot gazdagon jutalmazná meg, mire nézve Kränitz ezen növény magjának Göttingából Fischer kertinspektortól ajánlotta megszerzését.

A murányalji lelkes irnoktól eltérő véleményét mondott a nadálytöről Hlubek Ferencz laibachi kísérleti tér adminisztrátora 1836-ban, ki a nadálytós magját részben május 27-én, részben június közepén elvetvén, az első vetés június közepén, a másik június végén igen hiányosan kelt. A durva levelű növény tekintélyes magasságot ért ugyan el, de a szarvasmarha félig jólakott állapotban alig nyult hozzá, csakis ha nagyon éhes volt, evett belőle.

A múlt század negyvenes éveiben ugyan szintén dicsérették egyesek, de siker nélkül.

Nem sokkal jobban járt a hetvenes években Deák János nemespanni földbirtokos, a ki ezen takarmánynövény apostolául lépett fel nálunk, mint Schölzig O. Ausztriában. De a kárhóztató ítéletek hamar elnémitották a dicséreteket. Magam, akkori tapasztalataim alapján azt irtam róla 1879-ben: (Gazdasági Lapok 22. sz.) Mit ér végül is, ha valamely takarmánynövény hektáronként 720 q zöldtakarmányt ad, mint dr. Kulis írja, sőt ha 4 vágásban oly mesés termést nyújtana is, mint Dupouy A. mondja (Journal d'agr. prat., 1878), ha a szarvasmarha azt egyáltalán nem, vagy csak nagy ellenszenvvel eszi.

Mai nap a Consoude néven levitézlett érdes levelű nadálytós újabb apostolokat szerzett magának. Németországban dr. Weber H. (Berlin Halensee) terjeszti, hazánkban pedig, még pedig már nem mint a szarvasmarhának, hanem első sorban a házi sertésnek takarmánynövényét dicsérik; a melylyel kora tavasztól késő ősziig lehet etetni a sertést, mi tényleg nagyobb érdeme ezen nagy tömeget szolgáltató, bár nem éppen elsőrendű takarmánynövénynek.

A nadálytósnek megvan az a gyomtermészete, hogy teljesen érzéketlen a hideg iránt. Türi az árnyékolást, a miből kifolyólag fák árnyékában is vigan burjánzik. (Lásd a 36. sz. ábra.) De bár száraz talajban is megterem, abban jó diszlelésről, illetve tömeges fejlődésről szó sem lehet.

Mint hallom, eredményesebb terjesztése végett most már Sopronmegyében (Pöstyén) is létesítettek egy nemesített Confrey telepet.

Miután a növény kevés magot érlel, magvetés utján termeszése teljesen kiment a divatból. Ma már csak erősebb vagy gyengébb gyökshajtások után szaporítják. A múlt század hetvenes éveiben ezrét 80—120 koronán árusították, de Deák János 1878-ban már hiába kínálta 60 koronáért. Még olcsóbb mai terjesztői; pl. Weber a közös dugványú ezrét 7 K 20 fillérért; 1000 drb. erőteljesebb dugvány, a melyek után már az első évben állítólag háromszori aratás várható 14-40 korona.

A dugványokat régebben talajminőség szerint 30—50 cm.-re ültették ki négyszögben; jelenleg

40 cm. távolságot ajánlanak, a mely az én Kassán végzett kísérleteim szerint is a legalkalmasabb távolságnak bizonyult. Általában, ha még annyira dicsérik is az u. n. Matador (lásd a 37. ábra) gyökérsarjak csiraképességét, bizony a kelés rendesen lassu és egyenetlen. Kassán egy április 29-én eszközölt kiültetés után a dugványok csak május 14—15-én kezdtek kihajtani. Ezen lassu, egyenetlen fejlődésnek természetes folyamánya, hogy gyomok elhatalmasodhatnak és elnyomhatják a Confrey telepet, ha idejében és szükség szerint meg nem kapáljuk, a mi költséges egy művelet, ha a Confrey 4—5-szöri kapálást igényel.

Nagy hátránya ezen növénynek az is, hogy levelei oly módon terülnek el a földön, hogy sem eredményes kaszálást, sem rendes sarlózást nem lehet nála végezni és takarmánynerés céljából tulajdonképen csak az volna ajánlható, hogy balkezünkkel összenyalólván a levélüstöt, azt éles késsel lemetszük a tövéről. Kaszálásnál, ha nem eléggé magasra fogjuk a kaszát a növények újbóli erőteljes kihajtását veszélyeztetjük. A levélnerésnek ezen piszmogós módja bizony nagy hátránya a Confrey művelésnek, drágább munkaerő mellett! De hátránya az is, hogy az ilyen ültetvénynek sertések vagy juhok általi legeltetését mellőzni kell, ha csak nem akarjuk kockáztatni, hogy hamarosan kipusztuljon.

A trágyafélék összekeveréséről.

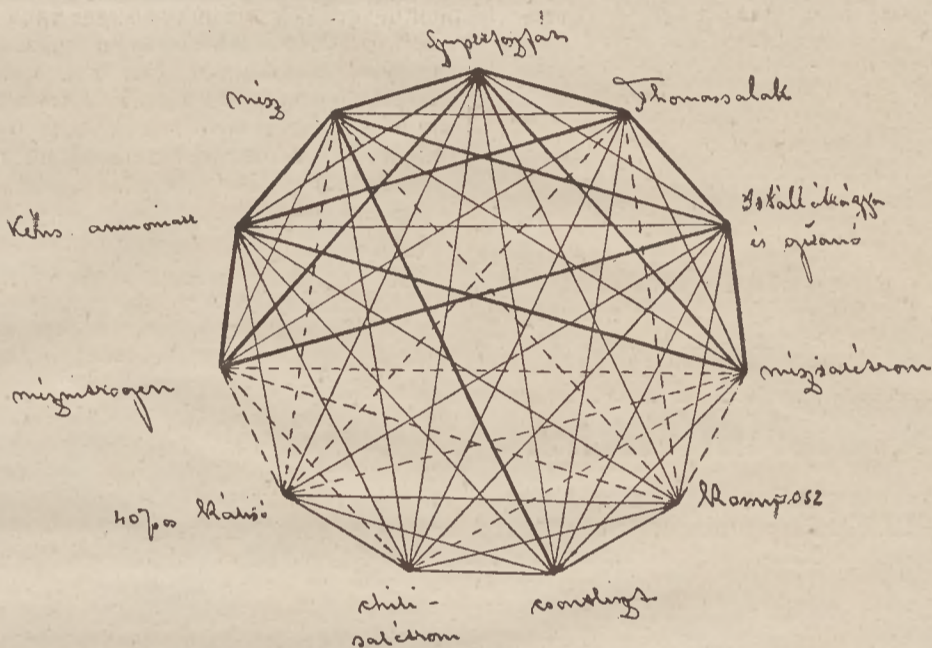
Írta: Surányi János.

A mezőgazdasági üzemből használatos műtrágyák sorába, noha nem nagy számban, az idők folyamán újak léptek, nem lesz érdektelen tehát, ha a dr. Schulze breslauer tanár által összeállított sematikus rajz alapján az alábbiakban bővíteni fogjuk azokat az adatokat, melyek az egyes műtrágyák egymással keverésének mi-kéntjére nézve eddig érvényben állottak.

Ujabb és már elég széles rétegekben elterjedt két műtrágyaféle a mészsáletrom és mészhidrogén, a melyeknek a keverési viszonyát a többi eddig használatos műtrágyához, az alábbi rajz teszi szemléltetővé.

A rajzban azok a műtrágyák, melyek egymással egyáltalán nem keverhetők, vastag vonallal, azok, a melyek csak közvetlenül a vetés előtt keverhetők, szakgatott vonallal és az egymással feltétlenül keverhetők, vékony vonallal vannak összekötve.

A *superfoszfátot* nem szabad keverni a Thomassalakkal, mészsáletrommal, mésznitrogénnel és mésszel, ellenben igen az istállótrágyával, guanóval, kainittal, csontliszttel, a kálicsával és a kénsavas ammoniakkal. Némelyik műtrágya ugyanis az egymással keverés által értékében veszít. Áll ez főleg azokra, a melyek-

38-ik ábra. Trágyafélék összekeverhetőségének rajza.

Etethetjük ugyan a leveleket egészben is, de czélszerűbb azokat legalább nagyjából szecskázni, hogy a sertések szivesebben hozzányuljanak. Az aprítás természetesen szintén megdrágítja a takarmányozást.

A nagyon nedvdus Confrey (Völker elemzése szerint a zöld levelek viztartalma 88,4%) szárításra nem alkalmas. A falazott gödrökben való besavanyítása (mint ezt Schölzig tanácsolta) szintén nem ajánlatos. Szóval a Confrey csak bizonyos kedvező helyi körülmények esetében ajánlható tömeges zöld, bár nitrogénben szegény (2,71%) takarmányul.

Az évente 4—5-szöri takarmánynerés is csak kivételesnek tekinthető, legalább hazánk száraz éghajlata alatt, mert nemcsak Kassán és Debreczenben adott csak kétszer egy évben zöld takarmányt, de maga Deák János is csak 2-szeri aratásról szólván, valóban furcsának tekinthető abbéli kijelentése, hogy ez a takarmánynövény a luczernánál nem kevésbé jelentős.

nek legértékesebb alkotórészét a könnyen oldódó foszforsav alkotja. Ha ezek szabad, vagy szén-savas meszet tartalmazó műtrágyákkal kevertetnek, akkor a vízben oldódó foszforsav többé-kevésbé nehezen oldható alakba megy át, a mi e trágyák értékét természetesen igen jelentékenyen leszállítja. Mésznitrogén, mészsáletrom és Thomassalakk ezen okból nem keverhetők superfoszfáttal. Sőt még a csontliszt foszforsavának hatékonysága is erősen leszáll az egyidejűleg adott meszezés által.

Thomassalakk nem keverhető istállótrágyával, guanóval, kénsavas ammoniakkal és superfoszfáttal. Kiszórás előtt közvetlenül keverhető a kainittal, kálicsával, minden körülmények között a mészsáletrommal, csontliszttel, chilisáletrommal, mésznitrogénnel és mésszel.

Az *istállótrágya* nem keverendő a Thomassalakkal, mészsáletrommal, mésznitrogénnel és mésszel. Az ammoniak tartalma trágyaféléket, a milyen pl. az istállótrágya és guano, nem szabad ugyanis olyan műtrágyákkal keverni, a melyekben szabad mész foglaltatik, mivel az am-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitő rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyesim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

moniakso az érintkezés folytán a szabad mésszel, szétbomlik és az ammoniak gáz alakjában felszabadulva, elvész. A többi műtrágyafélével úgy az istállótrágya, mint a guanó, akadály nélkül összekeverhető.

A *mészsalétrom* nem keverhető az istállótrágyával, guanóval, szuperfoszfáttal és kénsavas ammoniakkal; kiszórás előtt keverhető chilisalétrommal, a kálisóval és a mézsnitrogénnel, fentartás nélkül a Thomassalakkal, mésszel és csontliszttel.

A *kainitot* a Thomassalakkal, mésszel, mézsnitrogénnel, mézsalétrommal csak közvetlenül a kiszórás előtt keverjük, a többivel minden időben lehet.

A *csontliszt* nem keverendő a mésszel, a többivel akadály nélkül.

A *kálisó* a mézsalétrommal, mézsnitrogénnel, mésszel és Thomassalakkal csak kiszórás előtt keverendő össze, a többivel bármikor.

A *mésznitrogénre* ugyanazok állanak, mint a mézsalétromra; a *kénsavas ammoniak* nem keverhető mésszel, mézsnitrogénnel, Thomassalakkal és mézsalétrommal, a többivel igen.

A *mész* kálisóval és kainittel csak kiszórás előtt, a szuperfoszfáttal, kénsavas ammoniakkal, csontliszttel és istállótrágyával pedig egyáltalán nem keverendő össze.

A *chilisalétromot* mézsalétrommal és mézsnitrogénnel csak kiszórás előtt keverjük, a többivel előbb is lehet. Meg kell itt említenünk azt, hogy a chilisalétromot még a szuperfoszfáttal és kálisóval keverékbe sem tanácsos korán belevinni, mivel a könnyű és a raktározás alatt feltétlenül beálló csomósodás folytán a keverék kiszórása nagyon megnehezül. Csomósodásra hajló erősen a chilisalétrom, de némileg a mézsalétrom és kálisó is és a tapasztalat szerint ez a hajlandóság a keveréssel nem csökken, hanem fokozódik. Tanácsos tehát ezeket a műtrágyákat csak közvetlen a felhasználás előtt összekeverni és semmiesetre sem keverten raktározni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Utmutató a gazdasági tudósítók számára. 1913. Kiadja a m. kir. földművelésügyi miniszter. Ezuttal XXI-dik évfolyamába lépett és közel 800 lapot tartalmazó, csinosan kiállított kötetként mutatja be magát, a mely mint minden évben, az idén megint tetemesen bővült, nemcsak külsőleg, hanem értékes tartalommal is. Eredetileg tényleg czimének megfelelően mindössze az volt a hivatása e könyvnek, hogy a gazdasági levelezőket kellően kioktassa, az idők folyamán azonban túllépte e szűk keretet és valóságos kompendium lett belőle, a mely felöleli az összes tudnivalókat az agrikultura terén, úgy a mi a gazdálkodást, mint a mi az adminisztratív kérdéseket illeti. Előszavában kiemeli a miniszter, hogy e könyv tartalma nemcsak a tudósítókra érdeklő, hanem a közönség nagy rétegét is és ama reményének ad kifejezést, hogy a levelezők föl fogják használni az alkalmat, hogy az Utmutatóból merített szakismereteket a nép között terjesszék. A kormány egyuttal teljes elismerését fejezi ki a tudósítói kar minden egyes tagjának buzgó és fáradhatatlan munkásságáért, a mire e derék polgárok igazán rászolgáltak. Különbösen e tisztség, bár még mindig nobile officium, immár olyan hatóságilag organizált hivatalféle, a mennyiben a levelezők a felügyelőségek intenzív ellenőrzése alatt állanak és számos anyagi és erkölcsi kedvezményben részesülnek. Ki e könyvet nem kapja hivatalból, beszerezheti azt könyvkereskedő utján is, ára 1 korona.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Csemegetengeri termelése.

Egy nagyobb város közelében lakom s azt hiszem vagy 25 k. hold csemegetengeri termését lehetne lassanként értékesíteni annak piacán. A kukorica csövét két fillérjével tudnám eladni. Mennyi tisztajövedelemre számíthatok ebből a terményből? V. P.

Kérdés. Drótféreg irtása.

Nagyon sok drótféreg van az idén birtokomon s úgy a zabban, mint a répában, de a kukoriczában is kárt okoz. Miként lehetne tőle legkönnyebben szabadulni? Előre köszönöm a szives utbaigazítást. T. B.

Kérdés. Klórbáriumpermetezés lemosása ellen.

Klórbáriummal szoktuk répáinkat a répabarkó ellen permetezni, de ha eső jön s lemossa a répalevelekről ezen mérgeanyagot, mindig meg kell ujtítani a permetezést. Ezt elkerülendő, ajánlják a melasse hozzákeverését a permetezőanyaghoz. Kérek szives felvilágosítást, miként kell a keveréket elkészíteni, hogy hatása teljes legyen? K. C.

Kérdés. Pajzstetvek a szőlőn.

Öreg lugosszőlőmön pajzstetveket találtam, kérem e férgek irtásával már gyakorlatilag s eredményesen foglalkozott gazdatársakat, írják meg e lapok hasábjain, hogy kell eljárni ezek ellen? M. Zs.

Felelet. Vetésforgó című kérdésre.

Jobb 5-ös forgót ajánlani nem igen tudok, mert máskülönbösen a rozst kellene kihagyni, pedig erre, úgy látszik, mint a szegődményesek kenyérgabonájára, nagy szükség van. Azonban két kalászosnak egymásutáni vetése hiba, melyet némileg jóvá kell tenni azzal, hogy azonnal a buza learatása után közvetlenül, tehát mielőtt még a kévés gabona lehordatott, sekélyen buktassa le a tarlót vagy tárcsázza azt meg, azután hetenként fogasolja (boronálja), hogy a gyomot s rovarállományokat irtsa, augusztusban adjon e földnek 7—8" mély jó szántást egyes ekékkel és ezt is többször boronáltassa, míg végre szeptember közepe felé kövesse ezt a vetésszántás 4—5" mélyen s szeptember végén vagy október elején elvetendő a rozs, 50 vagy 75 kgr. szuperfoszfátot mint sortrágyát adván neki. Ha a rozs nem elég jól fejlődik, még ősszel adjunk reá 30—35 kilogramm chilisalétromot. F.

Felelet. Burgonya fogasolása című kérdésre.

Mikor a burgonyának egypár levele látszik már a talaj színe fölött, akkor kell azt apró sürfögu boronával megjárítani mely nem hat oly mélyen, hogy a magburgonyát megsérthetné. Boronálással a kelőfélben levő vagy részben már zöldelni kezdő gyomnövényeket irtjuk ki egyrészt, másrészt a talaj felületét lazítjuk, porhanyítjuk s ezzel a burgonya levélzetének, száranak és gumójának fejlődését mozdítjuk elő, mert a levegőnek, a napfény melegének és a csapadéknak behatását könnyítjük meg. A boronálás egy kis kapálással ér fel s lehetővé teszi, hogy a burgonya első kapálásának idejét 1—2 héttel elodázhajtuk, mi igen sok helyen nagyon fontos előny, kivált a mai munkáviszonyok s kisszámú kézierő mellett. De kapálni is könnyebb, akár kézi-, akár fogatoserővel, az olyan burgonyát, mely előzőleg fogasolva volt. Sokszor a korai záporosok kérgessé teszik a burgonya talaját, ilyenkor a cserepes réteg megtörésére kitűnő eszköz a boronálás vagy hengerboronával eszközölt lazítás. F. Z.

Felelet. Kukoricza csalamádénak című kérdésre.

A kérdéses talajba, ha nagy tömegű csalamádét akar produkálni, a lófogó-tengeri lesz a legalkalmasabb. Ezek közül is az amerikai lófogó, a mely nagyra nő, mélyen járó gyökereivel pedig az altalajnedvességet a legjobban képes kihasználni. Egyedüli hátránya, hogy később lehet etetését megkezdeni, mint a korai fajtaéknak. Mert a későn érő lófogó ajánlatosabb nagy tömeg előállítására. Szücs János.

Felelet. Parlag művelése kukoricza alá című kérdésre.

Agyagtalajon, a mely ősszel nem lett megszántva, csak az esetben lehetne 8—9" mély szántást végezni májusban, ha az nincs nagyon kiszáradva. Ha pedig már túl száraz volna (de egyébként is), a szántás előtt feltétlenül indokolt azt jól megtárcsázni, nehogy a kérges talajfelület miatt túl rögzös legyen a szántás. A száraz talajon persze a mély szántással még több és nagyobb rögzös képződnek, mint a 4—6"-os szántás mellett. Tehát erre figyelemmel kell lenni. Mert ha a száraz talajt mélyen szántja, olyan rögzöket is produkálhat, a mit semmiféle talajműveléssel nem lehet úgy elmunkálni, hogy abban sikeres tengeritermesre lenne kilátása. Mert a rögzös talajt nem kétszeri, de határozott boronálással se lehet helyes strukturába állítani. Ha azonban volna gyűrűs vagy fogas hengere, azzal a rögzöket össze lehet zuzatni, mert ily eszköz az ilyen talajra többet ér a határozott boronálásnál is. Szücs János.

Felelet. Sójabab termésfeltételei című kérdésre.

Bizonny kissé már elkésett a sójabab vetésével, de azért ha jól el van készítve a talaj s kellő táperőben van, még e hó végéig a siker reményével vetheti, kivált ha a természetet kissé előmozdítja némi szuperfoszfát alkalmazásával sorba, illetve fészekbe adva 50—75 kgr.-möt k. holdanként. A sójabab termésfeltételei különben ugyanazok, mint a közönséges fehér babéi (paszulyéi), úgy kell ezt is kapálni, kinyüni vagy lekaszálni s csépelni, mint más babot. Azt igen helyesen teszi kérdező, hogy fallal zárt területen veti, mert hol sok a nyul, ott bizony nem lesz semmi a sójababból, mint azt több ízben szomorúan tapasztaltam vaddus vidéken. Ily helyeken lehetőleg a falu közvetlen közelében kell a sójababot vetni, mert a kutyaugatás s egyéb zaj elriasztja a nyulakat, avagy örrel (csösz) kell őriztetni a táblát. Frisstrágyás földbe nem tanácsos sójababot vetni, mert sokat virágozik s kevés magot köt és ezért légenytrágyát sem ajánlok alkalmazni. F. Z.

Felelet. Luczernaboronálás című kérdésre.

A luczernásokat tulajdonképpen minden kaszálás után indokolt meglazítani felületén 1—2—3" mélységig is, hogy a talaj felülete porhanyó, légjárható legyen és hogy az altalajnedvesség kipárolgása megakadályoztassék. Ez pedig csak ilyen művelet mellett érhető el, a mely a hajcsövesség képződését teszi lehetetlenné. Az amerikai Wedder igen alkalmas erre a célra, de ennél még sokkal jobb munkát végez a hengerborona vagy fogashenger. Szücs János.

APRÓK.

A dohány, mint az influenza ellen-szere. Néhány hét előtt az egész világ sajtóját bejárta az a hír, hogy Wenck dr. berlini egyetemi tanár kísérletei alapján biztosan állítja, hogy a dohány a kolerának hathatós védőszere. Ezzel a hírrel kapcsolatban egy német dohánygyáros ezeket írja: Ugy látszik, nemcsak a kolerának, hanem az influenzának is jó védőszere a dohány. Néhány évvel ezelőtt, mikor az influenza-járvány egész családokat tett beteggá, a dohányraktárakban alkalmazott munkások közül azok, a kik abban a helyiségben dolgoztak, a hol az új dohány fülledt, egyik sem kapta meg az influenzát, míg a többi munkásom, a kik közvetlenül nem jutottak dohányval érintkezésbe, mind megkapta. Az erjedő dohány gőzöket fejleszt, a melyeket a dohányval dolgozó munkások természetesen magukba szívnak. Csak a dohány fermentálása alatt keletkező gőzöknek tulajdonítható tehát, hogy abban a járványos időben a dohányval dolgozó munkásokat megkímélte az influenza. (Frankfurter Ztg.)

A cukor, mint orvosság. A cukornak rendkívül tápláló hatása a szervezetre, általánosan ismert tény, hogy azonban gyógyító ereje is van, arról az orvosi tudomány mindeddig nem tudott, holott réges-régen helyet foglalt már a cukor a háziszerek sorában és nagyanyaink nem egy esetben vették elő különféle bajoknál. A Provence asszonyai például ősidők óta a szülési fájdalmak gyorsabb lefolyását tulajdonítják a cukor élvezetének és e megfigyelés helyességét igazolja dr. Pteringnek a »Prager Medicinische Wochenschrift«-ben közzétett statisztikája, a mely szerint a párisi cukorgyári munkások általában rendkívül gyorsan esnek túl a szülési fájdalmakon. Állítólag a negyedóránként 10—15 gr.-nyi adagokban bevett cukornak elmaradhatatlan a jó hatása a szülő nőknél és miután ez valóban ártalmatlan és veszélytelen szer, a laikus is próbát tehet vele. Más célokat szolgál viszont a cukor a hashártyagyulladásoknál, a mely betegség eseteiben szintén kísérleteztek már cukorral. Tudvalevő, hogy a testbe került cukor erjedésbe megy át és tejsavvá válik. A baktériumok legtöbbje azonban nem él meg savanyu talajban, lassanként kihal és ily módon megszabadul a szervezet az ártalmas, infekciót okozó baktériumoktól. Szívizmok megbetegedésénél és az ezzel járó szívgyöngeségeknél szintén ajánlatos a cukorfogyasztás. Ez esetekben a cukornak gyógyító hatása úgy magyarázható, hogy a mindig munkában lévő izmok számára a cukor az erőtadó fűtőanyag és miután a szív az a szerv, a melynek állandóan a legnagyobb munkát kell végezni, tehát lehetőleg nagy adag fűtő és erőt adó anyagra is

van szüksége. Ennek tulajdonítható, hogy ujabban rendkívül sok cukorral táplálják a szivbajosokat, a mit többnyire édes tészták formájában fogyasztanak, de ajánlatos a datolya-kúra is számukra, mert ez tartja — cukortartalom dolgában — a rekordot a gyümölcsök között. Reméljük, hogy a fentebbi értesüléseink nem csupán a cukoriparosok reklámjai.

Ne vágjuk le a zeller gyökerét. Sokan állítják, hogy a zellergyökerek megnyirbálása következtében a gumó nagyobb lesz, pedig ez téves állítás, mert kísérletek bizonyítják, hogy a meg nem nyírt gyökérszerű zeller szebb és nagyobb gumókat fejlesztett, mint a melyik gyökere meg lett kurtítva.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Egészben véve nem változott. Alig egy-két kissé kellemesebb nap kivételével borongós és hűvös száraz. Volt ugyan egy-két zivataros nap, (kevés 1'02—1'06, majd 0'01 milli) csekély esővel, de most már egészben véve száraz a felszín, mely a hideggel párosulva, a növényzetnek, kivált a kapásaknak nem igen vált javára. A növényzet nem igen fejlődik a tuhűvös időben. Helyenként az apró hűvös esők miatt már rozsdás is észlelhető. Általában, ha közelebb vizsgáljuk a buzákat, nem oly jók, mint távolabbról látszanak, ritkák. Ritkaságukon kívül sok bennük a dudor, némely helyen sok a buzák között a vad repeze, kivált a később vetettek között. Kapásak sem igen fejlődnek. Később (április végén és május első napjaiban) vetett tengerik daczára az azóta csak apró és 9—12 milli esőnek nem akar ki kelni. A lekaszált fű és luczerna nem szárad, egyszóval a külső mezei munka sem haladhat. A szőlők az áprilisi fagy óta némileg javultak, tartani lehet azonban a peronosporától. Tegnap óta ismét hideg az idő. Ma reggel, már postán adott időjárás értesítemhez pótólalag még jelenthetem, hogy délelőtt 9 órától kezdődőleg apró, hideg, ködös esőzések még este 6 órakor. Már elég volna a kellemetlen, hideg időből. Ez a mostani ismétlődő hideg talán Orbánra készül és majd akkor tisztul meg egy faggal, mint 1866. évben, május 24-én tette. N.

Az amerikai kiküldöttek Magyarországon. Miklós Ödön államtitkár, a római mezőgazdasági intézetnél a magyar állam képviselője, kedden érkezett meg Budapestre Fiuméből az a száz amerikai állami kiküldöttel, kiket a római nemzetközi mezőgazdasági intézet kezdése alapján az amerikai Egyesült-Államok törvényhozása küldött ki Európa több államába a mezőgazdasági szövetkezeti élet tanulmányozása céljából. Ez a maga nemében páratlan állami szakküldöttség három napot fog eltölteni Magyarországon s fölvetendő kérdéseik révén óhajtanak az illetékes magyar szakkörökben közvetlenül értesüléseket szerezni a magyarországi mezőgazdasági hitelügy és a fejlődő szövetkezeti ügy állásáról. E küldöttség üléseinek sorozatát szerdán, április 31-én reggel kezdette meg a Magyar Tudományos Akadémia termeiben, a hol a szakkörök hivatott képviselői adták meg a szükséges felvilágosításokat. Szombaton, a hónap 24-én Mezőhegyesre rándultak le; hétfőn május 26-án Tótmegyeren tekintik meg a Károlyi Lajosné grófné kezdeményezésére alakult szövetkezeti népházat. Csütörtökön, a hónap 22-én délután a főváros szociális intézményeit tekintették meg Bárczy István személyes vezetésével, pénteken, a hónap 23-án pedig a szövetkezeti alapon szervezett Magyar Földhitelintézetet, a Középponti Hitelszövetkezet központját és a Hangya szövetkezetet tették tanulmányuk tárgyává. A földmivelésügyi kormány fölkérésére Korányi Frigyes báró, a Középponti Hitelszövetkezet vezérigazgatója több szakmunkatársával igen ügyes módon megírta a magyar szövetkezeti hitelügy állását; ezt a munkát angol nyelven kinyomatva szét fogják osztani.

Romániai gazdák Magyarországon. Most ért véget a Sindicatul Agricol Jalomita közel tizennégy napos gazdasági tanulmányútja, melyen Jeszenszky Pál vezetésével több előkelő romániai gazda vett részt. Megnézték még a napokban a kisbéri és bábolnai állami birtokokat, majd Gyérey Rikárd ozorai ménesének és gazdaságának megtekintése után Szakálhogyészre mentek, a hol Apponyi Géza gróf gazdaságát s a Tolnamegyei Gazdasági Egyesület által rendezett

népies szarvasmarhabemutatást tanulmányozták. Tetszett a tanulmányozó társaságnak özvegy Döry Vilmosné felsőleperdi gazdasága, miután Dombóvárótt Esterházy Miklós herceg látta vendégül a társaságot. Végül a kaposvári béruradalom látogatása volt soron. A társaság f. hó 18-án reggel érkezett Budapestre. A közösen elköltött reggeli után meleg ünneplésben részesítették Jeszenszky Pált, ki az egész fáradságos tanulmányuton végigkísérte őket.

A hegyvidéki kirendeltségek szervezeti szabályzata. A földmivelésügyi miniszter a területek gazdasági viszonyainak, azok minden ágazatának állandóan figyelemmel kísérése, fejlesztése és a gazdaközönség erkölcsi és anyagi megerősítésére alkotott hegyvidéki kirendeltségek szervezeti szabályzatát most bocsájtotta ki. A szabályzat szerint a kirendeltségnek hat székhelye van, nevezetesen Munkács, Marosvásárhely, Kolozsvár, Zsolna, Nagyvárad és Temesvár. A szabályzat a legapróbb részletekig megállapítja a kirendeltségek teendőit, hatáskörét és a kirendeltség tagjainak szolgálati viszonyait.

A Békésmegyei Gazdasági Egyesület Beliczey Géza elnöklésével ülést tartott, melyen örömmel vették tudomásul a földmivelésügyi kormány támogatását. Felirnak a pénzügyminiszterhez a nagyobb dohánytermelési előleg érdekében, majd az egyesületi csikólegelő létesítésének ügyével foglalkoztak. Végül Pfeiffer István titkár bejelentette, hogy Székács Elemér május 25-én a növénynemesítésről az egyesület székházában előadást tart.

A Hajdumegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányának Kovács Gyula alispán elnöklésével tartott ülésén elhatározták, hogy szeptember első felében Hajdunánáson és Hajduszováton állatdíjazást rendeznek. Elfogadták az OMGE egységes működést biztosító tervezetét. Feliratot intéz az egyesület a hadügyminiszterhez, hogy mezőgazdasági termények szállítására magánvállalkozóval két évnél hosszabb szerződést ne kössön. Állástfoglaltak a hamisított dalmát borok behozatala ellen. Végül közel negyven új tagot vettek fel az egyesület kötelékébe.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 18-án tartotta Aradon 49-ik rendes évi közgyűlését *Vásárhelyi József* igazgató-elnök elnöklése alatt. A földmivelésügyi minisztérium nagyváradi kirendeltsége részéről megjelent dr. *Egán Imre* miniszteri fogalmazó. *Ipolyi-Keller Iván* ügyvezető-titkár az igazgatóválasztmány évi jelentését, továbbá a múlt évi vagyonmérleget és a számvizsgálóbizottság jelentését, *Kemény Szilárd* titkár pedig a taglétszámban beállott változásokat és a folyó évi költségelőirányzatot terjesztette elő, melyeket a közgyűlés helyesléssel vett tudomásul. A megüresedett igazgatóválasztmányi tagsági helyekre az elnökség javaslata alapján a közgyűlés egyhangulag dr. *Czédly Károlyt*, *Vertán Istvánt* és *Török Andort*, számvizsgálóbizottsági tagul *Vertán Istvánt*, fegyelmibizottsági tagokul *Heinrich Sándort*, *Purgly Lászlót*, *Schill Józsefet* és *Urbán Iván* bárót választotta meg. Ezután dr. *Egán Imre* rövid vonásokban ismertette a nagyváradi kirendeltség célját és működési tervét, melynek megvalósításához a gazdasági egyesület és a községi gazdakörök hazafias támogatását kérte. *Vásárhelyi József* elnök zárószavai után a kisgazdák részére rendezett sorsjáték következett, mely alkalommal mintegy 300 nyereménytárgy lett 145 tételben, mintegy 1500 korona értékben kisorsolva.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület Hunkár Dénes főispán elnöklésével ülést tartott, melyen az egyesület kötelékébe ismét több mint 100 új tagot vettek föl. Kajdacs Endre titkár indítványára a falu fejlesztése érdekében az ősz folyamán, papok, tanítók, jegyzők, birtokosok és gazdatisztek részére szociális tanfolyamot rendeznek. A Magyar Gazdaszövetség június 18-án Kassán tartandó nagy gazdagylésén tömegesen fognak résztvenni.

A Krassószörénymegyei Gazdasági Egyesület Medve Zoltán dr. főispán elnöklésével tartott tavaszi közgyűlésén Póka József titkár ismertette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést. A számadás bemutatása után a közgyűlés a jelentést helyeslően tudomásul vette. Elhatározták, hogy a bodófalvi szövetkezet tiz éves jubileumán tenyészbaromfívásért rendeznek és végül Mihályi István javaslatára ki-

mondották, hogy a kertészeti szövetkezet előkészítésére bizottságot küldenek ki.

A fejérmegyei és tolnamegyei gazdatiszti kör, mint Székesfehérvárról jelentik, f. hó 18-án tartotta Székesfehérváron Lintner Sándor elnöklésével diszgyűlését az egyesület tizéves fennállása alkalmából. A közgyűlésen igen számosan vettek részt úgy a tolnamegyei, mint a fejérmegyei gazdatisztek és földbirtokosok részéről.

A „Hangya” kimutatása. A „Hangya” kötelékében a folyó év első harmadában 22 új szövetkezet kezdte meg működését úgy, hogy a fogyasztási szövetkezetek száma 1214-re emelkedett. Gyarapodott a szövetkezetek áruforgalma is, a forgalomemelkedés pusztán magánál a Hangyánál eddig több, mint fél millió korona (áprilisban 400.000 korona) s április végén kevés híján elérte a 9 millió koronát. A fogyasztási szövetkezetekre vonatkozó legnagyobb statisztikai adatok szerint a múlt év december 31-én kötelékéhez tartozó 1195 szövetkezetnek az összforgalma 50,143 000 korona értékű volt. A falusi szövetkezetek taglétszáma meghaladja a 20.000-ot. A szövetkezetek alaptőkéje 4,346.000 korona, a tartaléktőke viszont 3,105.600 korona. A szövetkezetek tulajdonában ezidőszent 3,864.800 korona értékű ingatlan van és 1,858.000 korona értékpapír és takarékpénztár. A szövetkezetek tiszta nyeresége 478.000 koronát tett ki, ezzel szemben az 1195 szövetkezet az elmúlt év folyamán nem kevesebb, mint 384 757 korona adót fizetett ki, élénk czáfolatául annak az állításnak, hogy a fogyasztási szövetkezetek adómentesek volnának. A Hangya kötelékében egyébiránt nap nap mellett alakul új szövetkezet, a mi azt bizonyítja, hogy a fogyasztó közönség szervezkedés a drágaság leküzdésére az abnormis gazdasági helyzet sem tudja megakasztani, sőt inkább élénkíti.

Néptanítók mezőgazdasági tanfolyama. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a kisebb fokozatu ismételő iskolához a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népiskolai tanítók s tanítónők gazdasági kiképzése céljából július 18-tól augusztus 18-ig az algyógyi, adai, békéscsabai, breznóbányai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, lugosi, pápai, rimaszombati, somogyszentimrei, szilágysomlyói, nagyszentmiklósi, csáki és szabadkai földmivelésiskolánál egyenkint 20—20, összesen 304 tanító, továbbá a kecskeméti földmivelésiskolánál július 1-étől július 31-ig 20 tanítónő, összesen tehát 320 egyén részére mezőgazdasági tanfolyamot rendeztet. A tanfolyamon résztvevők egyenkint 100 korona általányt élveznek. A tanfolyamon résztvevők részére, a kik a legnagyobb szorgalmat és legjobb előmenetelt tanúsítják, a földmivelésügyi miniszter minden egyes iskolánál egy-egy 100 koronás és két-két 50 koronás, összesen tehát három jutalmat engedelmaz. A tanfolyamra olyan tényleges alkalmazásban lévő tanítót vesznek föl, ki mezőgazdasági tanfolyamot még nem végzett. A fölvetel iránti kérvényt május tizenhatszól huszadikáig kell a földmivelésügyi miniszterhez czimezve az illetékes tanfelügyelőség-nél benyújtani.

Buzakiviteli tilalom Szerbiában. A szerb kormány egész Szerbiából eltiltotta a buzakivitelit. Az erről szóló kormányrendeletet valamennyi vámhivatal távirati úton megkapta.

A gyógynövények értékesítése. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy a kolozsvári gazdasági akadémia július 29-étől augusztus 6-áig, lelkészek és tanítók számára a gyógynövény szedése, szállítása és értékesítése ismereteinek terjesztésére tanfolyam tartassék. A tanfolyam célja, hogy a hallgatók a gyűjtésre érdemes vadon termő gyógynövényekkel megismerkedjenek és elsajátítsák azok gyűjtésének, szárításának, csomagolásának és értékesítésének minden részletét abból a célból, hogy ismereteiket működésük helyén a lakosság között terjesszék. A hallgatók ingyen lakást és az utiköltség megtérítésül hatvannégy korona általányt kapnak. A kérvényt a földmivelésügyi miniszterhez czimezve július 10-éig vagy a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatóságához vagy a felvidéki (Zsolna), a hegyvidéki (Munkács), az erdélyrészi (Marosvásárhely), a nagyváradi és a temesvári kirendeltséghez kell benyújtani.

Peronoszpóra-prognózis. Az Ampelológiai Intézet közli, hogy az elmúlt hétenek időjárása (május 8—14) Bihar és Hajdu vármegyékben, a ruszti borvidéken s a Horvátországgal

határos végeken a peronoszpora életrekelését valamelyest eltolta, ellenben Szeben megyében és a vele észak felől határos vármegyékben annyira kedvezett, hogy itt, ha az idő felmelegedik és nedves lesz, május 25-ike körül tartani lehet az első olajfoltok megjelenésétől. Az Ampelologiai Intézet arra kéri a szőlősgazdákat, hogy azonnal küldjenek neki peronoszporás levelet vagy fűtőt, mihelyt a baj akár csak a legcsekélyebb nyomokban mutatkozik is, — még akkor is, ha a gazda netán maga felismerné a betegséget és tisztában van vele miképpen védekezze ellene. Az intézet kiadott prognózisainak ellenőrzése, valamint további vizsgálatai okából kéri ezt. Mindenkinek, a ki levelezőlapon hozzáfordul, díjtalanul küld az Ampelologiai Intézet (Budapest, II. ker., Debrői-ut 15. sz.) védekező utmutatást és hivatalos válaszbortéket.

Thanaton helyett nikotin-sulfát a szőlőmoly ellen. Miután a m. kir. dohányjövődék Thanaton készlete elfogyott, a szőlőmoly ellen megfelelő és hathatós szer nincsen. Ezzel szemben most meg kell állapítani, hogy a szőlőtermelők ezidei értekezletén Oppenheim Henrik memorandumában, szintugy előadásában, továbbá Jablonovszky József, a m. kir. Rovartani állomás igazgatója ismertették a nikotin-sulfáttal végzett kísérletek kitűnő eredményeit, melyek kivétel nélkül bizonyították, hogy a tiszta nikotin-sulfát jobb és megbízhatóbb hatása, mint a Thanaton s mindez kitűnik az országos szőlőmoly értekezlet jegyzőkönyvéből is. Figyelembe veendő továbbá, hogy Franciaországban, Európa legnagyobb szőlőtermelő országában a szőlőtermelők hét év óta kizárólag nikotin sulfátot alkalmaznak a legjobb sikerrel. Tudomásunk szerint ez a szer a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, vagy közvetlenül a gyárosoknál: Posnansky és Strelitz vegytermékgyáránál, Budapest, V., Lipót-körut 27. sz. a. szerezhető be.

Az országos kertészeti kiállítás végrehajtó bizottságának ülésén Pecz Ármin bejelentette, hogy a kiállításra már többen följajánlottak jelentékenyebb tiszteletdíjat. Noha a kiállítás őszkor tartják meg, már most megállapítható, hogy a kiállítás az év őszének vonzó látványa lesz, melynek jelentőségét nagyban fogja emelni

a kiállítással kapcsolatos téligyümölcsvásár és borkóstoló. Részletes fölvilágosítást és bejelentő lapot a kiállítás végrehajtó bizottságától (Budapest, IV., Sörház-utca 3.) kell kérni.

Gyümölcsfeldolgozó gépek kiosztása. A gyümölcsértékesítés előmozdítására a földmivelésügyi miniszter ingyen gyümölcsfeldolgozó-gépeket kölcsönöz a községeknek, egyesületeknek és szövetkezeteknek, ha igazolják, hogy a termelők gyümölcsüket nem tudják friss állapotban eladni. A gépeket július 10-éig kell kérni.

Szeszgyárvezetői tanfolyam. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete a magy. kir. földm. miniszterium fenhatósága alá tartozó gödöllői szeszkiérleti állomás hivatalos részvétele mellett 1913. június 2-től július 12-ig hathetes szeszgyárvezetői tanfolyamot rendez.

Jégverés országszerte. A gazdaközönséghez intézett az a felszólításunk, hogy a rendellenes időjárásra tekintettel biztosítsa jég ellen mielőbb a termését, ugylátszik nem volt minden alap nélküli. Már is az ország igen sok részéből kapunk értesítést a jégeső pusztításáról. Május 13-án Miskolcz környékén volt hatalmas jégvihar, a mely különösen a gyümölcsös és veteményes kertekben okozott nagy károkat, de a szántóföldeken is. A gazdák egyhangzó véleménye szerint, a mit az áprilisi fagy megkímélt, azt a májusi jég tönkreverte. Folyó hó 18-án Kiskunhalason, Szamosujváron, Baján, Szarvason, Szatmárnémetiben volt hatalmas jégvihar. Különösen Szatmárnémeti környékén volt káros következménye a jégesőnek, nemcsak a szántóföldet, hanem a szőlőnek is igen nagy részét és a gyümölcsöst is tönkretette. Egyébként a többi helyeken is tetemes károkat okozott az időjárás szeszélye. Nagyon jól teszi tehát minden gazda, ha siet a jégbiztosítás megkötésével, mert nem tudhatja, hogy mely perczen érheti a veszedelem a termését. Ajánljuk a *Gazdák Biztosító Szövetkezetét* a gazdaközönség figyelmébe, mint olyan intézményt, melynél a legkedvezőbb feltételek mellett lehet jégverés ellen biztosítani. Legutóbb *Berchtold Lipót* gróf, külügyminiszter kötötte meg ennél a szövetkezetnél a magyarországi uradalmaira vonatkozó jégbiztosítási üzletet.

igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekből 95 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 7 szekér zsupszalma, 16 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 2 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbükkyony stb.), 100 zsák zsecska.

A forgalom lanyha.
Arak q-ként állérben a következők:
Réti széna I. r. 900—1000, réti széna II. r. 600—860, réti széna csomagolása 440—500, muhar 800—1100, zsupszalma 400—480, alomszalma 260—360 takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükkyony —, löhere 700—780 (uj), luczerna —, köles —, sarju 000—000 szalmaszecska —, Összes kocsiszám 80. Összes súly 96.000 kilogramm.

Napijelentés a gabonatözsderől.

— 1913. május 21. —

A malmok ma nagyon jó keresletet tanusítottak és mintegy 30.000 mm. búzát vásároltak, jobbára változatlan áron; az irányzat tartott. — Rózsa változatlan, tengeri szilárd, zab változatlan.

Eladatott:
Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79 kg. 22.85 K, 100 mm. 78.5 kg. 22.50 K, 5000 mm. 78 kg. 22.90 K, 300 mm. 78 kg. 22.45 K, 150 mm. 77 kg. 22.45 K, 550 mm. 76 kg. 2.45 K.

Felsőiszavidéki: 125 mm. 79 kg. 22.76 K, 750 mm. 78 kg. 22.60 K.

Pestvidéki: 200 mm. 78 kg. 22.60 K, 100 mm. 77.5 kg. 22.40 K, 1000 mm. 76.5 kg. 22.10 korona. Mind három hónapra.

Rózsa: 250 mm. 18.40 K, 400 mm. 18.40 K, 300 mm. 18.40 K.

Zab: 100 mm. 79.70 K, 100 mm. 19.70 K, **Tengeri:** 100 mm. 16.40 K., kocsiira.

Az árak 100 kg.-kint értendők.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. májusra ..	10.80—10.81
Buza októberre	11.58—11.59
Rózsa áprilisra	9.25—9.75
Rózsa októberre	9.62—9.63
Zab áprilisra	9.73—9.84
Zab októberre	8.57—8.58
Tengeri 1913. májusra ..	8.12—8.15
Tengeri júliusra	8.17—8.19

Készaru-tözsde 1913. május 21-én.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki ..	75	—	—	79	—
" ..	76	21.65	22.05	80	22.25
" ..	77	21.85	22.25	81	22.35
" ..	78	21.95	22.45	82	22.45
Fehérmegyei ..	75	—	—	79	—
" ..	76	21.45	21.75	80	22.25
" ..	77	21.65	21.94	81	—
" ..	78	21.75	22.15	82	—
Pestvidéki ..	75	—	—	79	22.25
" ..	76	21.55	21.85	80	22.35
" ..	77	21.75	22.15	81	—
" ..	78	21.85	22.25	82	—
Bánsági ..	75	21.25	21.60	77	21.75
" ..	76	21.55	21.85	78	21.85
" ..	77	—	—	—	—
" ..	78	—	—	—	—
Bácskai ..	75	21.35	21.60	77	21.75
" ..	76	21.55	21.85	78	21.85
" ..	77	—	—	79	—
" ..	78	—	—	80	—
" ..	—	—	—	81	—
Rózsa elsőrendű uj középminőségű (uj) ..	—	—	—	—	18.70
Árpa takarmányaru elsőrendű ..	—	—	—	—	18.50
" .. másodrendű ..	—	—	—	—	16.60
Köles elsőrendű (uj) ..	—	—	—	—	19.80
Zab elsőrendű (uj) ..	—	—	—	—	19.80
Tengeri belföldi uj ..	—	—	—	—	16.05
román v. bolgár ..	—	—	—	—	—
Repcekaposztá ..	—	—	—	—	—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GEZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű fölvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

Kereskedelem, tözsde.

S Z E S Z.

A szeszüzletben a forgalom e héten is kielégítő volt és a szeszárak változatlanul tartott áron zárnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 203—203.50 koronáig, adózatlanul 64—64.50 koronáig, míg ellenben vidékről és másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlatok. — *Kisebb tételek* adózva 20450—205 koronáért kelt.

Denaturált szeszben a kínálat élénk és *tartányáru* nagyban 44 koronáig, hordóval együtt kötésre 49.50 koronáig kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 53.50 koronáig volt ajánlva fix árban, míg ellenben jegyzésen alul kevés üzlet létesült.

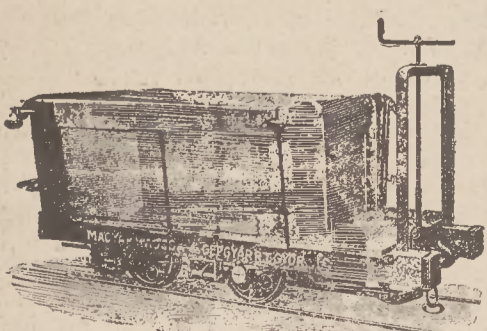
Excontingens nyersszesz eczetgyárosok részére 40 koronáig kelt.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 57—58 kor.

Budapesti zárlatok nagyban:

Finomított szesz adózva	203.—204.— K
Finomított szesz adózatlan	64.—65.— „
Élesztőszesz adózva	— „
Élesztőszesz adózatlan	— „
Nyersszesz adózva	201.—202.— „
Denaturált szesz	49.50—49.75 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1913. május 23-án. A székesfővárosi vásár

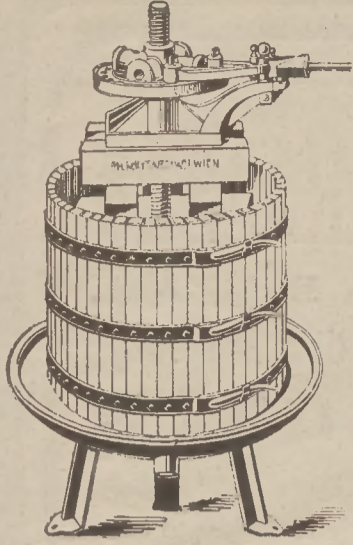
Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR

keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutoszt. BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.** Nyomjelzés, tervezés, építés!

Sikerteljes küzdelem

érhető el peronoszpóra, gyümölcsfa, burgonya és növényi kártevők ellen

MAYFARTH „SYPHONIA“

továbbá különleges gyártása a szőlő és gyümölcsajtókak

„Herkules“ hidraulikus
sajtók, szőlő- és gyümölcsmalmok, teljes szüretre ü berendezések stb.

Továbbá az összes mező gazdászati gépek és eszközök legjobb kivitelben

PH. MAYFARTH & CO.

Fabrik landwirtschaftlichen Maschinen.

Wien, II., Tabornstrasse No. 71.

Frankfurt a. M.

Berlin.

Páris.

Képes gazdag árjegyzék Nr. 033. ingyen és bérmentve. Képviselek kerestetnek.

A tavalyi nagy peronoszpóra-járvány idején is kitünő eredményt értek el szőlősgazdánk a

„PRO-VINO“

nevű új permetező-szerrel.

Kitünően tapad! Azonnal oldódik! Aljat nem képez! Tessék ismertető füzetet kérni!

A por ára kg-ként 50 kg-os zsákbán 56 fillér, kisebb zsákbán 58 fillér. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgáliczból s így a „PRO-VINO“ a legolcsóbb permetező-szer!

Vezérképviselő: MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOB B IRNEVÜ ORAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos
szab. akadémikus és mértész, főtisztviselője
a nemzetünk ingáinak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkeze

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapesten, VIII., Baross-utca 10. szám.

Folyó év november hó 1-től saját székházába, a Kálvin-térre helyeztetik át.

Biztosításokat elfogad tüz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint előnyös feltételek mellett.

Az üzleti eredményben a biztosított tagok díjárányukban részesülnek. A jelfolyt 12 év alatti a tagok hétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselői közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2 527,900 K
Tartalékok	3 357,803 "
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tüzkárokbán	10 740,000 "
" " " jégkárokbán	5 042,000 "
Biztosított érték tüzben 1912. évben	860 000,000 "
" " " jégben " "	63 000,000 "
Életbiztosítási állománya	15 240,000 "

A Gazdák Biztosító Szövetkeze társintézménye a „GONDVISELÉS“ Országos Központi Segélyező Társulat útján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden közszépen önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatást készséggel küld bárkinél is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

SCHOTTOLA ERNŐ

Budapest, VI., Váci-körút 53.

JULLIAN PERMETEZŐK.

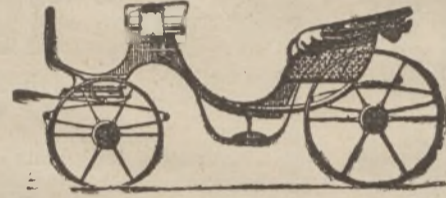
VERMOREL PERMETEZŐK.

JULLIAN kénporfuvók. ♦ VERMOREL TORPILLE kénporfuvók. ♦ Kézi kénporfuvók. Rézkénpor, kiváló minőség. Rézgálicz, raffiahánes, ojtószalag.

Mindenféle szőlőművelési cikkek. Tessék kérni 15. sz. árjegyzékünket.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsi-ból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogad-tatnak jutányos árak mellett. Ugyszint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A szőlő trágyázása.

Irtá: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, Budapest, VIII., József-utca 15.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!
Ha Forhinnal permetez,
Rézkénporral poroz és
Bagolla! öli a szőlőmolyt!

I - szor kevesebb gond,
II - szor kevesebb munka,
III - szor kevesebb munkabér!

mert a **FORHIN FORHIN**

a sokszorta megjavított bordói keverék és szám-talan köszönő- és elismerő-levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb meglepedéssel használják. A -nak nincs üledéke, vízbe dobva azonnal oldódik és **biztosan** pusztítja a peronoszpórát; egy kész anyag, főalkatrésze rézgálicz, tapadóképessége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele, használata óriási munka- és pén-megtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész!

Gyümölcskertészek

használnak saját érdekükben **Californiai lét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarenyvet** minden kártékony rovar lekötésére, **rovarfogó övet** az összes kártékony rovarok elfogására, **Laurinát** a rovarok ellen nyári védekezésre. **Lauril Karbolineumot** a rovarok elleni téli védekezésre. **Lauril oltóviaszt** az oltványok nemesítésére, **Ichneumint** a zsenge virágok permetezésére, **Nicotin Quassiahivonat**ot fajscolák permetezésére, **Topomort** mezei egerek pusztítására. **Pampilt** rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindezen cikkekről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet **ingyen és bérmentve** küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési a nyaggyár
Budapest, VI., Váci-ut 93. p.,
valamint az összes vidéki képviselői.

Negyvenötödik üzemév!

Negyvenötödik üzemév!

E L S Ő MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V. K., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM.

A gyapjúnyrás közeledtével a t. cz. juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

rányítjuk és annak igénybevételét, mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját, ajánljuk.

Kivitel: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákot használati díj nélkül kölcsönkép küldünk. — A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvallalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmértékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Rimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Különösen az ideai gyapju-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb a gyapju gyári mosatása.

KLISEÉKET
MINDENMŰ HYOMTATVÁNYOKHOZ
SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN
PONTOSAN ÉS OLCSÓN
HÉSZIT
KOBLINGER GYULA
PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE
BUDAPEST
VII. CSENCERI UT. 22.
VIDÉKI MEGRENDELESEK IS PONTOSAN
ÉSZKÖZÖLTETNEK.

A magy. kir. földmivelésügyi miniszterium megozásából az állami szőlőtelep által kipróbált

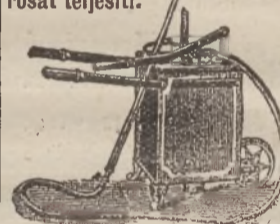
KOCHILLIN

szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-ananyag

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. Ára kg. kint 4 korona. Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyszögöl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a fűrtöket bögrébe mártogatjuk vagy az anyaggal ecseteljük, úgy két kilogramm egy kat. hold szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan, gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-ananyaggyár közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-u. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Vizontelárusítókat keresünk.

A Holler-féle
„KING”
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép, az ecset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

PITTORE ÉS TRIUMPH
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER BÉCS, II., Prater
Schrotzbergstrasse 1.

Kérjenek leírást.

Képviselek kerestetnek

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifzetődik

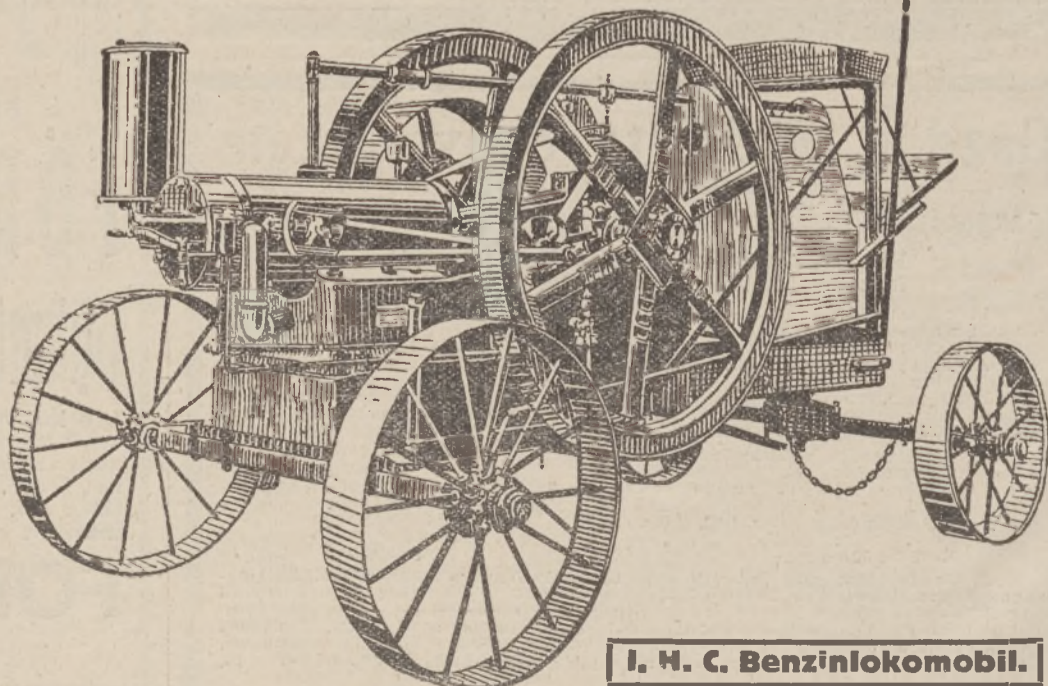
I. H. C. BENZINMOTOROK

1—25 eff-lóerővel stabil felállításra lokomobilok és magánjáró benzinlokomobilok, mint takarmánykészítő, vízszivattyúzó és cséplőmotorok rohamosan terjednek, mert üzemük a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb. Gazdasági célokra csakis az eredeti I. H. C. benzinmotor felel meg, mert kezelését az egyszerű béres is elsajátítja.

INTERNATIONAL HARVESTER Co. OF AMERICA

Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

Képes árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk.

I. H. C. Benzinlokomobil.

Uj és egyszer használt Zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.

MANILLA aratógép kévekötözők kartellen kívül.

NAGEL ADOLF, Budapest, Arany János-utca 10.

Távirat: **NAGELA.**

Telefon: **35-92.**

STAHEL és LENNER

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

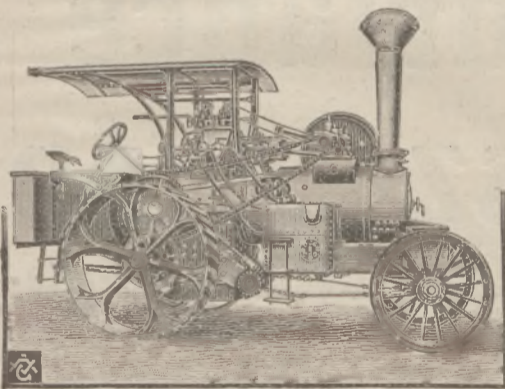
BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbiró-u. 44-46.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYCZO GEPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

TÖREKROSTÁK és mindenfajta **LEMEZROSTA** gőzeséplőgépek számára

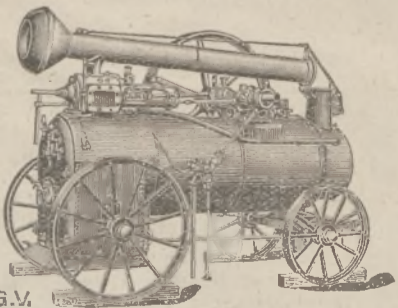
Az állami gépgyár gyártmányai:

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

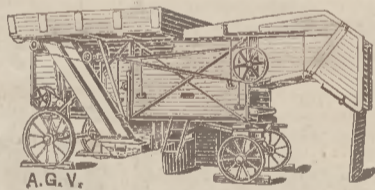
Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzeséplőgépek hajítására, tehervontásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség, Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

A.G.V.

Acélskeretű golyóscsapágyas CSÉPLŐGÉPEK.

Csekély hajtóerősükséglet! Csekély kenőanyag fogyasztás. Tengelykopás kizárva.

Nagy teljesítőképesség!

Eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító rosták.

Resiczai aczélekék.

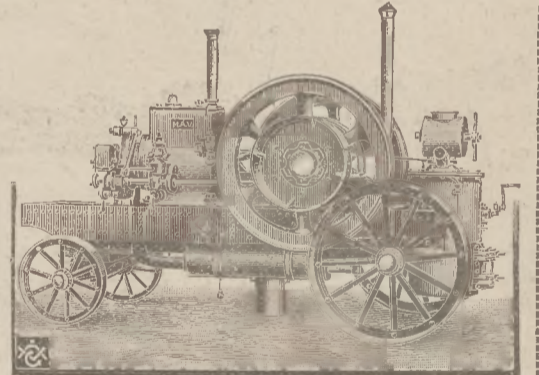
Losonczy egyszerű és műtrágya-:: vetőszerkezettel kombinált ::

vetőgépek.

Gyomirtó boronák.

Szénagyűjtők.

Fükaszálók. □ Aratógépek.

SZIVÓGÁZLOKOMOBILOK

Ujdonság!

Szabadsalom!

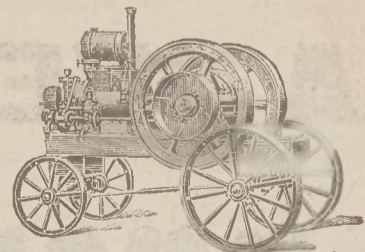
Rendkívül olcsó üzem!

Zajtalan működés

Könnyű kezelés!

Üzemköltség naponként körülbelül 5 korona.

Földgázüzemre is alkalmasak!

BENZINLOKOMOBILOK

porlasztóval (karburátor) és szab. szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyszerű kezelés!

Egyenletes járás! Kevés benzinfo fogyasztás

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körut 32.

„Lucullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: **marhavér** és **buzatakarmány-liszt**. Elsőrendű **hus- és csontképző-takarmány**, protein tartalma 20—22%. Rendkívüli nagy hus-, csont- és zsírképző hatása folytán a mellette etetett többi **takarmány** sokkal **gazdaságosabban értékesül**. Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőknél és nagyhizlalóknál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

takarmánygyár vezérképviselői

Lemberger, Schön és Szász

Bauer B. Gyula

„sertéshizlalók, Baja. „

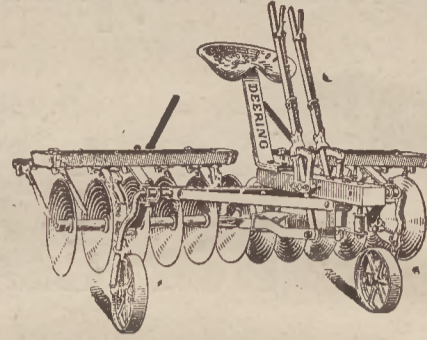
sertésbizományos, Budapest, VIII., Bezerédy-u. 10.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V. ker., Váci-körut 52. sz.

Nagy választékban előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

DEERING-féle
eredeti amerikai
tárcsás-boronák,

fűkaszalógépek,
aratógépek és gyűjtő-
gépek, ugyszintén

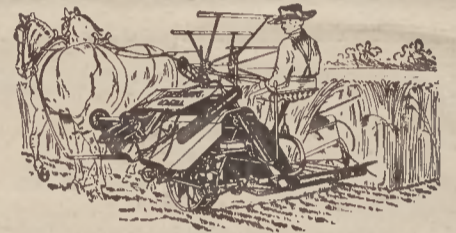
amerikai **WEEDER** gyomirtógépek

eredeti

„WESTFALIA“ műtrágyaszórógépek,

Valódi „SACK“-féle

ekék, vetőgépek,
boronák, valamint ki-
tűnő szőlőművelési
eszközök és eredeti
amerikai kapáló esz-
közök,

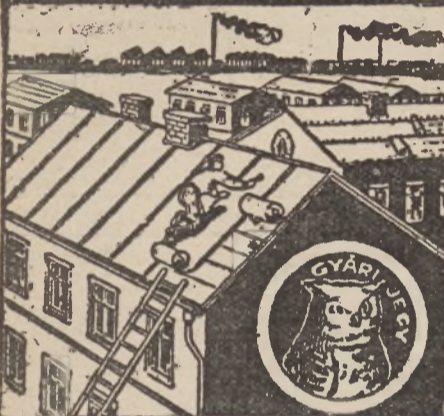
„APOLLÓ“

meszelő és permetező-
gépek, szalmakötélfonó
gépek, amerikai daráló
gépek és mindenféle

egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

KOLLARIT

BÖRLEMEZ RUGÁNYOS, VIHAR-
BIZTOS és IDOTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez

kaucsuk-kompozícióval be-
vont szagtalan fedéllemez.

„Kollarit“-bőrlemez

mezőgazdasági és gyári épü-
letekre a legalkalmasabb.

„Kollarit“-bőrlemez

vizmentes és a legnagyobb
viharnak is ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemezt

nem kell mázolni és így fenn-
tartási költséget nem igényel.

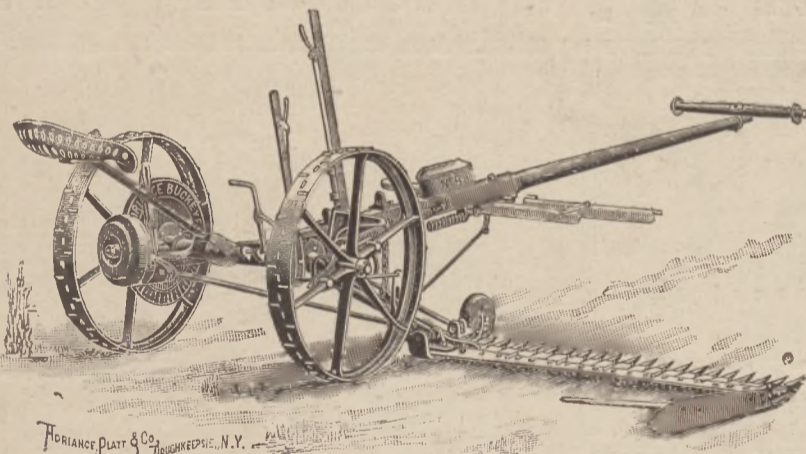
Gyártja:

KOLLÁR ÉS TÁRSA, BUDAPEST.

Központi iroda: V., Pozsonyi-ut 2/c.

Törzsgyár:

KOHN ÉS FRIED, UJPEST.

ADRIANCE PLATT & CO.
MICHIGAN, U.S.A.

Az „Adriance“ fűkaszalógép

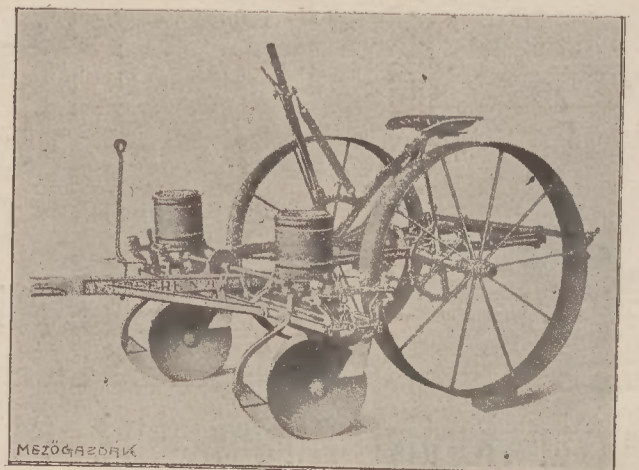
a magyar gazdáktól hozzánk beérke-
zett vélemények szerint a legkitűnőbb.

Az ADRIANCE és DEERE-gyárak magyarországi vezérképvisellete:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V.,
Alkotmány-u. 29.

A DEERE-féle tengeriültető

csoroszlyás és tárcsás kivitelben készül, a legegyen-
letesebben ültet és a legtökéletesebb szerkezetű.

MEZŐGAZDÁK